

STICHTING KATHOLIEK ONDERWIJS DRIMMELEN

Jaarstukken 2022

Bestuursverslag

STICHTING KATHOLIEK ONDERWIJS DRIMMELEN

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	2
Voorwoord	4
1. Het schoolbestuur	5
1.1 Profiel	5
1.2 Organisatie	7
2. Verantwoording van het beleid	11
2.1 Onderwijs & Kwaliteit	11
2.2 Personeel & Professionalisering	17
2.3 Huisvesting & Facilitaire zaken	19
2.4 Financieel beleid	20
2.5 Continuïteitsparagraaf	22
3. Verantwoording van de financiën	26
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	26
3.2 Staat van baten en lasten en balans	27
3.3 Financiële positie	30
Verslag intern toezicht	32
Jaarrekening	37
Balans per 31-12-2022 na resultaatbestemming	38
Staat van baten en lasten over 2022	39
Kasstroomoverzicht over 2022	40
Grondslagen	41
Toelichting behorende tot de balans	47
Niet uit de balans blijvende rechten en plichten	49
Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2022	50
Overzicht verbonden partijen	51
G - Verantwoording van subsidies	52
WNT: Wet normering topinkomens	53
Bestemming van het resultaat 2022	56
Gebeurtenissen na balansdatum	56
Ondertekening	57

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt het bestuursverslag met jaarrekening over 2022.

Voor SKOD was het opnieuw een jaar waarin ons onderwijs voor alle leerlingen de volgende stap in hun ontwikkeling heeft opgeleverd, dankzij de inzet van al onze professionals. En ja: zoals overal in de wereld, in Nederland en binnen de sector primair onderwijs, konden we ons onderwijs niet in elke periode verzorgen zoals het bedoeld is. Immers: de relatie aangaan met het kind en met elkaar is daarin leidend en dat lukte in fysieke zin niet in elke periode. Toch hebben we in grote lijnen waargemaakt waar we voor staan: *'Samen onderweg naar een mooie en gelukkige toekomst'*.

Aan belangrijke speerpunten uit onze strategische koers is met verve gewerkt zoals de verdere doorontwikkeling naar kindcentra en de totstandkoming van een personeelsbeleidsplan.

In 2022 konden we wederom rekenen op een forse financiële impuls van de Rijksoverheid in de vorm van NPO-middelen (Nationaal Programma Onderwijs). In totaal maakte het kabinet zo'n 8,5 miljard euro vrij voor het wegwerken van opgelopen achterstanden in het onderwijs als gevolg van de Coronapandemie. Daarvan is meer dan de helft beschikbaar gesteld voor het funderende onderwijs (PO en VO). Ook voor SKOD betekende dat een welkome aanvulling op de beschikbare middelen, waarmee we extra inzet konden bekostigen voor kinderen die dat nodig hebben en die door de effecten van de Coronacrisis (scholensluiting, afstandsonderwijs, effecten op cognitief en/of sociaal-emotioneel vlak) een vorm van achterstand hebben opgelopen.

In 2022 hebben we te maken gekregen met directiewisselingen: op de Zeggewijzer, Zonzeel en De Elsenhof is in 2022 een nieuwe directeur gestart. Daarnaast heeft SKOD in 2022 te maken gehad met drie bestuurders. De heer Reint Bos nam eind januari afscheid, waarop Wim Klaassen als interimbestuurder aan SKOD verbonden werd. In die periode liep de werving voor een vaste bestuurder. In juli 2022 is de heer Olivier Vermeulen gestart als bestuurder van SKOD. In november is een 100-dagen analyse opgesteld die de verbinding legt tussen de visie van SKOD en de nu geprioriteerde strategische wensen van SKOD. Dit is een goed vertrekpunt om in 2023, met een stevig vernieuwd management, aan de slag te gaan om SKOD weer op de kaart te zetten.

Ik wens u veel leesplezier,

Olivier Vermeulen
College van Bestuur SKOD

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

1. Het schoolbestuur

1.1 PROFIEL

Missie, visie en kernactiviteiten

Onze missie:

Stichting Katholiek Onderwijs Drimmelen (SKOD) is een organisatie voor katholiek primair onderwijs. Onze scholen zijn onderdeel van de leefgemeenschap van de kinderen. Wij geven richting, ruimte en ruggeleuning aan kinderen om hun talenten te ontdekken en te versterken. Op deze manier stimuleren wij elk kind zich te ontwikkelen tot een zelfbewuste, bekwame, initiatiefrijke en verantwoordelijke wereldburger.

Ons gewaagd doel:

De komende vijf jaar willen we:

- Ons onderwijs modern houden door onze lesmanieren door te ontwikkelen en de digitale middelen nog beter te gebruiken;
- Burgerschap verder ontwikkelen door nog meer verbinding met de lokale gemeenschap aan te gaan;
- De doorgaande ontwikkeling van 2 t/m 12 verder ontwikkelen i.s.m. Kibeo;
- Meer aandacht in het curriculum voor de ontwikkeling van softskills bij leerlingen.

De kernwaarden:

Vertrouwen:

Voor ons betekent vertrouwen vooral erin geloven dat je iets kan (ontwikkelen). De overtuiging dat jij en een ander iets kunnen (ontwikkelen) draagt bij aan het zelfvertrouwen. Zelfvertrouwen is een belangrijke basis voor ontwikkelen. Voor het werken in een professionele cultuur is vertrouwen van leiding in professionals, tussen professionals van belang zodat initiatief, vragen stellen, leren (en dus fouten maken) worden gestimuleerd. *We laten vertrouwen zien, voelen en groeien door het geven van ruimte, positieve feedback en waardering.*

Verantwoordelijk:

Voor ons betekent verantwoordelijkheid in de eerste plaats de mogelijkheid en ruimte geven om zelfstandig te beslissen, te groeien en initiatief te nemen. Hierover ben je aanspreekbaar en leg je verantwoording af. Daarnaast willen we kennis en kunde graag waarderen. Dit doen we door de stelling 'Wie het weet mag het zeggen' na te leven.

We geven verantwoordelijkheid vorm door: eigenaarschap, initiatief en kundigheid ruimte te geven en te laten zien. We leggen hier actief verantwoording over af.

Verbindend:

De school is een belangrijke ontmoetingsplaats voor kinderen, ouders en personeel. Ook zoeken wij actief verbinding met de omgeving. Wij gaan vanuit ontmoeten en verbinden; samen (lerend) kunnen en presteren we meer. Vieren is voor ons een belangrijk middel om te ontmoeten, te verbinden en geleverde prestaties te waarderen.

Verbinden is voor ons actief ontmoeten en samen bijdragen aan de ontwikkeling van de kinderen en professionals. De geleverde prestaties vieren we.

Ondernemend:

Het nemen van initiatief en het tonen van lef om kansen te creëren en te benutten zijn belangrijke onderdelen van ondernemend zijn. De maatschappij vraagt van burgers steeds meer een hoge mate van eigen initiatief, creativiteit en het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Hiervoor is naast (zelf)vertrouwen ook lef nodig.

Wij willen dit bij kinderen en personeel uitlokken en stimuleren door uitdagingen (prestaties) te geven, kritische vragen te (laten) stellen en initiatief nemen aan te moedigen.

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

5

Strategisch beleidsplan

In ons strategisch beleidsplan spreken wij van 'goed onderwijs', 'goed personeel' en 'goede organisatie'.

Goed onderwijs

"Wij willen voor onze kinderen het best mogelijke onderwijs. Onderwijs dat zich richt op kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Samen dragen we bij aan een mooiere en betere wereld en het eigen welbevinden. We laten kinderen met een brede ontwikkeling de maatschappij in gaan, zodat zij goed kunnen functioneren gericht naar zichzelf, een ander en de maatschappij. Hierdoor dragen wij bij aan gelukkige kinderen in een gelukkige wereld."

Goed personeel

"Voor goed onderwijs is goed personeel nodig. Het personeel van SKOD doet vooral aanspraak op eigen kennis, vaardigheden en kwaliteiten. Zij brengen deze in, ten behoeve van de ontwikkeling van kinderen en de organisatie. Hiervoor blijft het SKOD-personeel zich altijd ontwikkelen door:

- het verrijken van eigen kennis en vaardigheden;
- nieuwsgierig te blijven;
- initiatief te nemen;
- durf te vragen;
- samen te leren."

Goede organisatie

"Voor kinderen betekent goed organiseren een fijne plek; waar je welkom bent, je gekend wordt, je volop kansen hebt om (samen) te spelen en te ontwikkelen. Een inspirerende en leerrijke omgeving waar structuur en ruimte samengaan. Voor personeel betekent goed organiseren een inspirerende werkomgeving waarbij doelen, taken en verantwoordelijkheden duidelijk en passend zijn. De structuur is duidelijk en de informatie en communicatie toegankelijk en transparant."

De manier waarop wij uitvoer geven aan het strategisch beleidsplan wordt vooral bepaald door de richting (sturing) en de gestelde kaders. We beschrijven deze hieronder in drie thema's: (aan)sturing, mens & cultuur en organisatie & processen.

Visie op (aan)sturing

De directeuren zijn integraal verantwoordelijk voor de eigen school en samen met de staf collegiaal verantwoordelijk voor de ontwikkelingen van SKOD als organisatie. We geven leiding vanuit de '3 R-en': Richting, Ruimte, Ruggesteun en leggen actief verantwoording af. De voorkeursstijl is een coachende stijl van leidinggeven.

Visie op mens & cultuur

Wij streven een klimaat na waarin we vooral vertrouwen op het vakmanschap van de professional. We gaan uit van vertrouwen, verantwoordelijkheid, verbinden en ondernemen zoals hiervoor al toegelicht. We laten ons inspireren door het Rijnlandse denken.

Visie op organisatie en processen

SKOD is een platte organisatie: we werken met weinig lagen en hebben korte lijnen. Het primaire proces is het uitgangspunt bij het inrichten van de organisatie. Om de professional hier goed op aan te laten sluiten leggen we verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie. Onze scholen, de staf en het bestuur leggen via de planning & control cyclus verantwoording af over de behaalde resultaten. De bestuurder van SKOD is eindverantwoordelijk voor de stichting en haar scholen. De filosofie zoals beschreven is ook leidend voor het handelen van de bestuurder. Het strategisch beleidsplan is hier te vinden.

Toegankelijkheid & toelating

In beginsel worden alle leerlingen die op een SKOD-school worden aangemeld toegelaten op voorwaarde dat de ouders of wettelijk vertegenwoordigers onze doelstellingen, regels en afspraken respecteren. Hier is het toelatingsbeleid te vinden.

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

1.2 ORGANISATIE

Contactgegevens

- Naam: Stichting Katholiek Onderwijs Drimmelen
- Bestuursnummer: 43967
- Bezoekadres: Romboutsstraat 72, 4921 EJ Made
- Postadres: Postbus 23, 4920 AA Made
- Telefoonnummer: 0162-684990
- E-mail: info@skod.org
- Website: www.skod.org

Bestuur

Naam	Functie	Nevenfuncties betaald / onbetaald	Aandachtsgebied en / of commissies
R.K. Bos	Directeur-bestuurder (tot 01-02-22)	-	-
W.C.F. Klaassen	Directeur-bestuurder a.i (per 01-02-22 tot 11-07-2022)	lid Raad van Toezicht Stichting Vidente (tot 01-04-2022)	-
O.M. Vermeulen	Bestuurder (per 11-07-2022)	-	-

Scholen

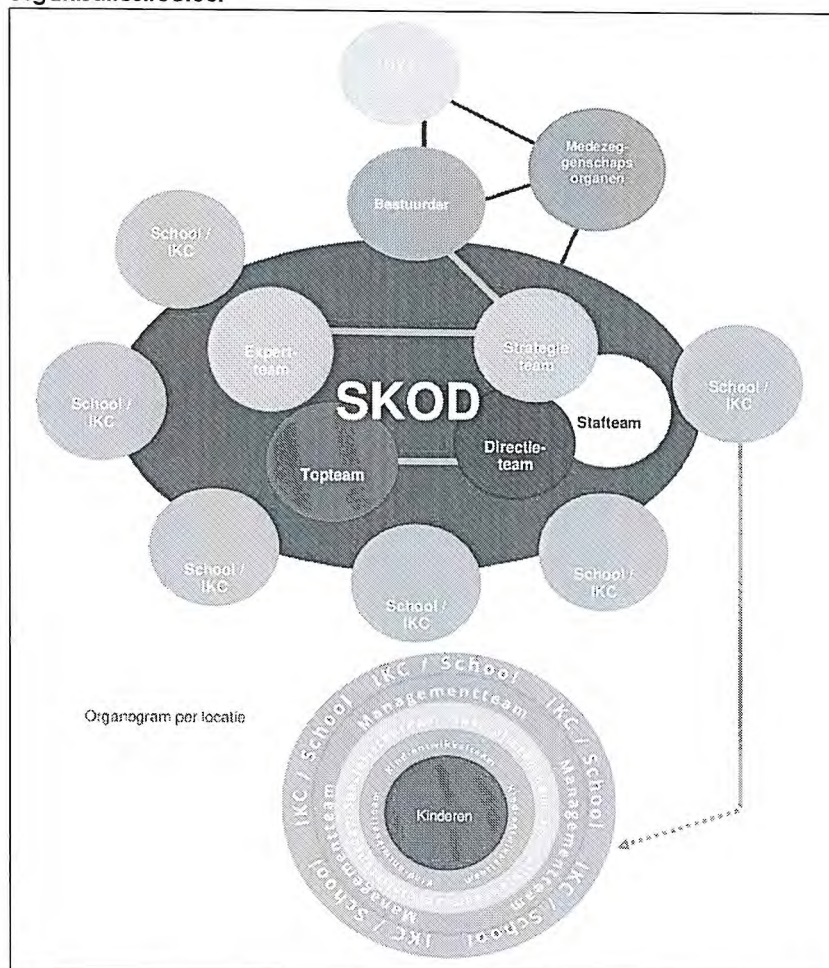
BRIN	Naam school	Website school
03VX	Basisschool De Elsenhof	www.elsenhof.nl
04UF	Basisschool De Stuifhoek	www.stuifhoek.nl
06IE	Basisschool Zonzeel	www.zonzeel.nl
07NK	Basisschool Den Duin	www.denduin.nl
08LH	Basisschool Zeggewijzer	www.zeggewijzer.nl
08WR	Basisschool De Lage Weide	www.delageweide.nl

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

Organisatiestructuur

De (gemeenschappelijke) medezeggenschap

De GMR vertegenwoordigt het personeel en de ouders in kwesties op bovenschools niveau binnen SKOD op grond van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS). Op schoolniveau functioneert een MR. Van alle scholen binnen de stichting hebben -volgens het reglement- één ouder en één personeelslid zitting in de GMR. Het jaarverslag van de GMR 2021-2022 is [hier](#) te lezen.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

In het kader van de horizontale verantwoording en code goed bestuur wordt dit verslag op de website van SKOD geplaatst. Daarnaast stelt het bestuur dit verslag integraal ter beschikking aan de MR-en en de GMR.

Het bevoegd gezag stelt het financieel jaarverslag integraal ter beschikking van de GMR ter verantwoording van het financieel beleid. Het financieel verslag van de scholen wordt integraal ter beschikking gesteld aan de MR-en van de betreffende scholen.

In de schoolgidsen worden de resultaten van de eindtoets, de doorstroom gegevens van de leerlingen van groep 8 naar het voortgezet onderwijs en de onderwijskundige ontwikkelingen gepubliceerd. Met enige regelmaat worden op bestuur en schoolniveau nieuwsbrieven uitgegeven waarin ouders en medewerkers geïnformeerd worden over de voortgang van ontwikkelingen op onderwijskundig, personeel of financieel gebied. Voor alle medewerkers van SKOD worden nieuwsberichten met regelmaat via Sharepoint verspreid. Inspectierapporten worden integraal ter beschikking gesteld aan de MR-en van de school. Deze worden ook in samenvatting opgenomen in de schoolgids. Het bestuur van SKOD handelt in voorkomende gevallen overeenkomstig de code goed bestuur zoals die is geformuleerd door de PO-raad.

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

Organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de (horizontale) dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
RSV Breda e.o. PO 30-03	RSV is het samenwerkingsverband waar SKOD mee te maken heeft. We werken samen in de werkeenheden Drimmelen, op de scholen, maar ook in de organisatie van het samenwerkingsverband, waarbij het bestuur zitting heeft in de ledenvergadering van RSV.
Kibeo	Kibeo is de huidige opvangpartner van SKOD. Wij hebben nauwe samenwerking op de locaties en op bestuurlijk niveau teneinde te komen tot een IKC op iedere locatie van SKOD.
Gemeente Drimmelen	Er is veelvuldig overleg met de gemeente. Zowel contactmomenten tussen bestuur, wethouder en beleidsambtenaren als samenwerking in verschillende projecten spelen daarbij een rol. SKOD acht de relatie met de gemeente van groot belang en onderhoudt die dan ook stevig. SKOD participeert uiteraard in de LEA.
GMR	Vanzelfsprekend is de GMR een belangrijke gesprekspartner voor het bestuur van SKOD. Via de GMR is tegenspraak geregeld. De GMR heeft een belangrijke rol bij het tot stand komen en vaststellen van cruciale beleidsstukken. Het contact met de GMR verloopt kritisch opbouwend en levert een goede bijdrage aan SKOD.
Inspectie	De onderwijsinspectie is een belangrijke gesprekspartner van SKOD. Incidenteel is er contact tussen SKOD en de onderwijsinspectie. Daarnaast zijn er periodieke bezoeken van de inspectie aan de scholen en aan het bestuur.
Ouders	SKOD en haar scholen communiceren regelmatig met ouders. Naast de nieuwsbrieven kan hierbij ook gedacht worden aan tevredenheidsenquêtes. SKOD legt op verschillende wijzen verantwoording af aan ouders.
Medewerkers SKOD	SKOD betreft haar medewerkers op allerlei vlakken. Zo gebruiken we onze ICT-systemen om nieuwsberichten te verspreiden en informatie vindbaar te maken. Maar ook in allerlei werkgroepen en samenwerkingsverbanden worden de medewerkers van SKOD in de gelegenheid gesteld om mee te denken, vorm te geven aan en om mee te beslissen.
Dongemond College	De middelbare school in de regio is het Dongemond College. SKOD heeft verschillende samenwerkingsvormen zoals een plusklas en een doeklas. We onderzoeken de mogelijkheden voor een leergang 10-14. En we onderzoeken of samen op kunnen trekken in het bestrijden van onderwijsachterstanden. Het bestuur van SKOD heeft een informele intervisie structuur opgezet met het bestuur van het Dongemond en van Uniek.
Leswerk	Deze organisatie fungeert als vervangingspool in de regio. SKOD is daarbij aangesloten en praat mee over het te voeren beleid van deze organisatie.
BOVO	Alle onderwijsbesturen uit de omgeving vormen samen het BOVO. In dit verband worden allerlei zaken besproken die op lokaal/regionaal niveau spelen.
Avans	We hebben nauwe contacten met Avans in Breda, en dan met name de PABO. Deze samenwerking is erop gericht een goede leerplek te bieden voor studenten. Nevendoelen zijn het op de kaart zetten van SKOD als goede werkgever en het aantrekken van nieuw personeel.

Klachtenbehandeling

SKOD is aangesloten bij de Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs. Het adres is: Postbus 82324, 2508 EH Den Haag, tel. 070 – 392 55 08. In de periode van het kalenderjaar 2022 hebben zich geen klachten voorgedaan op het gebied van geweldpleging, of seksueel misbruik. Ook zijn er geen klachten ingediend bij de klachtencommissie of zijn er klachten uit voorgaande jaren voor de commissie behandeld. De klachtenregeling staat gepubliceerd op onze website.

Juridische structuur

SKOD is een stichting.

Governance

In 2021 is er een governancetraject onder leiding van Apex Advies opgestart. Dit traject heeft doorgelopen tijdens de bestuurswisselingen in 2022 en is afgerond in december 2022. De opbrengst van dit proces is in het vernieuwde bestuursmodel geplaatst. In dit beleidsstuk is de governance structuur van SKOD toegelicht waarbij de positie en rol van RvT en CvB helder zijn afgebakend.

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

Functiescheiding

Binnen SKOD is er een scheiding tussen bestuur en intern toezicht. Er is sprake van een Raad van Toezicht model (two-tier). Hiermee volgen we de Code Goed Bestuur.

Code Goed Bestuur

In de Code Goed Bestuur zijn basisprincipes vastgelegd rond professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. SKOD handhaaft deze code.

In 2022 heeft SKOD een nieuw bestuursmodel opgesteld, hierin is tevens het management statuut opgenomen.

Hierin is ook het informatieprotocol opgenomen. Dit document ligt ter inzage op het bestuurskantoor van SKOD.

In de Code Goed Bestuur zijn basisprincipes vastgelegd rond professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. SKOD handhaaft deze code.

2. Verantwoording van het beleid

2.1 ONDERWIJS & KWALITEIT

Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg

In 2021/2022 werd er gewerkt met de beleidsterreinen: Personeel & Organisatie, Onderwijs & Ondersteuning, Onderwijs & Kwaliteit, Onderwijs & Innovatie en IKC-ontwikkeling. Per beleidsterrein staan de ambities en resultaten hieronder beschreven:

Onderwijs & Ondersteuning

- Het ontwikkelen van een ondersteunende organisatie/ inrichten expertgroep
Het organisatieplan voor de ondersteunende organisatie is in 2022 vastgesteld. Hierin is opgenomen welke gremia wij kennen binnen SKOD en hoe de organisatie vormgegeven is. Het verder invulling geven aan het 'expertteam' is nog niet opgepakt. Er is dus nog geen inzet gepleegd vanuit het expertteam.
- Het door ontwikkelen van het beleid HB-klas, DOE-klas en 8+klas
Het beleid van de SKOD-klas is voortdurend in ontwikkeling. De werkgroep is aan de slag om verbeteringen door te voeren om ook leerlingen met meer capaciteiten goed onderwijs te kunnen bieden. Dit zal in 2023 verder vervolgd krijgen. De DOE-klas draait naar tevredenheid. Het beleid heeft zijn weg naar papier nog niet gevonden. In samenwerking met het Dongemond College en stichting Uniek zal in 2023 een beleidsstuk opgesteld worden.
- De inhoudelijke structuur van het IB-netwerk vernieuwen
De opzet van het WED-overleg (voorheen was dit een directieoverleg maar nu directie- en IB-overleg voor de Werk Eenheid Drimmelen vanuit het samenwerkingsverband Breda e.o.) is veranderd en veel meer inhoudelijk geworden. Ook sluiten experts en regisseurs vanuit het samenwerkingsverband aan.
- Opleiden in de school
SKOD ziet het Samen Opleiden en Professionaliseren van (aanstaande) leraren als kerntaak. Dat wordt gedaan door het dragen van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de opleiding en professionalisering van leraren in combinatie met het zorgen voor een professionele leerwerk omgeving waarbinnen schoolontwikkeling centraal staat. Kwaliteit staat daarbij voorop, maar wordt het ook belangrijk gevonden dat het beroep weer aantrekkelijk wordt en dat onze stichting als kans gezien wordt om die professional te worden die eenieder wil zijn. Om hieraan goed te kunnen voldoen doorlopen we op dit moment met alle scholen van SKOD het traject 'erkende opleidingscholen OCW'.
We zijn vanaf schooljaar 2022-2023 aspirant lid van het Partnerschap Samen Opleiden regio West-Brabant (PSOrWB). Het is de ambitie schooljaar 2024-2025 toe te treden als lid. Om aan alle daarvoor geldende voorwaarden te voldoen is een projectleider Samen Opleiden aangesteld.

Onderwijs & Kwaliteit

- Het herijken en beschrijven van de SKOD-visie op kwaliteit
In 2022 is er een inhoudelijk fundamentele stap gezet in het kwaliteitsbeleid op stichtingsniveau. Deze stap bestaat uit een verdieping en een gedetailleerde beschrijving van een SKOD-visie op onderwijskwaliteit. Er is een bovenschoolse werkgroep opgericht, waarin naast de bovenschools kwaliteitsmedewerker ook het Hoofd O&O, de Coördinator Passend Onderwijs en Expertise en de bestuurder zitting hebben. In samenwerking met Cube Consulting Onderwijs en met input van de directeuren is een overkoepelende visie ontwikkeld en beschreven van hoe we inhoud en uitvoering willen geven aan kwaliteit van onderwijs bij SKOD. Hierbij hanteren we 4 pijlers:
  1. Focus op ontwikkeling van de leerling
  2. Leerlingen zijn in beeld
  3. Onderwijs bieden dat aansluit
  4. Aandacht voor het welbevinden van ons personeelDeze visie sluit aan op het strategisch beleid 2020-2025.

In 2023 zullen we deze ontwikkeling verder doorzetten om te komen tot een gedegen stelsel van kwaliteitszorg, teneinde zicht te hebben op de onderwijskwaliteit binnen onze stichting en in een voortdurende dialoog van en met elkaar te leren en te ontwikkelen.

- Het verder implementeren van Mijnschoolteam
Elke school heeft een school specifiek instructiemodel ontwikkeld en beschikt over een bijbehorende kwaliteitskaart didactisch handelen. Op elke school vindt collegiale consultatie plaats met een verslaglegging in Mijnschoolteam. De hierbij horende lesobservaties zijn gericht op ontwikkeling van leerkrachten, versterking van het didactisch handelen en de professionele dialoog. Elke school heeft een interne kwaliteitsmedewerker die, in samenwerking met de bovenschools kwaliteitsmedewerker, dit proces monitort.
- Het verder implementeren van WMK-PO
Als onderdeel van de SKOD-visie op kwaliteit is een aanzet gemaakt tot verdere implementatie van WMK-PO. Onderdeel hiervan is de afname van een ouder- en leerling tevredenheid vragenlijst. Deze afname staat gepland voor januari 2023.

Onderwijs & Innovatie

- De werkstructuur opnieuw aanbrengen (werkgroepen + inhoud)
Het afgelopen jaar is de overlegstructuur/werkgroepenstructuur aangepast. De groepen hebben een beter onderscheid tussen technische innovatie en onderwijskundige innovatie.
- Het bijstellen en vastleggen van de leerlijn Mediawijsheid
De leerlijn is bijgesteld en zal jaarlijks worden geëvalueerd.
- Het opstellen van een didactische standaard voor leerkrachten en leerlingen
Er zijn leerlijnen digitale geletterdheid (voor leerlingen) beschikbaar. De invoer en koppeling met het LOVS wordt per school gemaakt en verantwoord. Voor leerkrachten hebben we nog geen standaard opgesteld.
- Het opstellen van een overzicht van alle beschikbare onderwijskundige programma's
We hebben op school- en SKOD-niveau een programmalijs. De scholen zelf kijken welke programma's ze in willen zetten. Het komende jaar moet hier een koppeling worden gemaakt met financiën: welke programma's gebruiken we wel/hoe vaak en welke programma's kunnen worden afgeschafte?

Onderwijsresultaten

Tegenwoordig worden de scores van leerlingen uitgedrukt in 'fundamentele – en streefniveaus'. Bij de basisscholen van onze stichting mag verwacht worden dat de meeste kinderen ten minste niveau 1F halen (85%). Voor het ambitieniveau (2F/1S) mag een score van 65% verwacht worden. Landelijk gezien wordt deze verwachting echter nog weinig gehaald. Bij onze scholen zien we dit beeld ook terug. Op SKOD-niveau is het basisniveau goed op orde. Gezien de scores voor het ambitieniveau (2F/1S) ligt er nog wel een uitdaging voor de scholen m.b.f. het meer uitdagend maken van de leerstof. Hieronder volgt wat meer duiding per school.

De Elsenhof scoort gemiddeld boven de signaleringswaarde. Dit jaar is dat maar net het geval. De school scoort voldoende, maar er is wel meer marge nodig om buiten de zorgen te blijven. De aandachtspunten zijn rekenen en taalverzorging.

De Stuifhoek scoort gemiddeld nog boven de signaleringswaarde. Dat komt door de hoge score van 2019. Als er dit jaar vergelijkbaar gescoord gaat worden met de afgelopen 2 jaren, zou de school gemiddeld onder de signaalwaarde komen. Er zijn compenserende maatregelen genomen vanuit de COVID pandemie, waardoor de inspectie wellicht niet direct onvoldoende beoordeeld, maar het is zeker niet wenselijk. Er is een duidelijke dalende trend waarneembaar. Rekenen is met een resultaat van 11,1% 2F/1S zorgelijk te noemen. Taalverzorging is met 40% 2F/1S ook zwak.

Zonzeel scoort gemiddeld ruim boven de signaleringswaarde en er is een opgaande lijn waarneembaar. Taalverzorging komt terug van onvoldoende. Rekenen blijft het grote aandachtspunt.

Den Duin scoort ruim boven de signaleringswaarde en is redelijk stabiel in scores. Er is geen opgaande of dalende trend waarneembaar. De vakken lezen en taalverzorging mogen wel wat versterkt worden om boven het landelijk gemiddelde te komen. Het grote aandachtspunt is rekenen.

De Zeggewijzer scoort gemiddeld ruim boven de signaleringswaarde. Dit jaar heeft de school een score behaald die onder de signaleringswaarde ligt. Alle vakgebieden zijn daarbij aan te wijzen als oorzaak. Wanneer de scores teruggebracht worden naar het niveau van de afgelopen jaren is het een zeer goed scorende school.

De Lage Weide scoort ruim boven de signaleringswaarde. De scores zijn behoorlijk stabiel. Dit jaar zijn de resultaten ten opzichte van vorige jaren iets lager, maar dit betreft 1 a 2 procent. Dit vormt geen risico. Het grote aandachtspunt is rekenen. De leesresultaten mogen wel wat sterker om richting het landelijk gemiddelde te gaan.

School	Elsenhof	Stuifhoek	Zonzeel	Den Duin	Zeggewijzer	Lage Weide
Weging	27,87	31,77	28,66	28,7	27,54	27,89
1F Sign.w.	85%	85%	85%	85%	85%	85%
1F Land.gm.	96,70%	95,50%	96,60%	96,60%	96,70%	96,70%
1F 3jr gem.	96,60%	95,70%	94,90%	95,40%	98,90%	94,10%
1F 18-19	97,40%	100%	92,80%	94,10%	98,90%	95,80%
1F 20-21	95,60%	93,70%	92,20%	96,70%	100%	94,90%
1F 21-22	96,10%	95,10%	98,70%	96,20%	97,90%	91,90%
2F/1S Sig.w.	52,10%	45,50%	50,60%	50,60%	52,10%	52,10%
2F/1S Land.gm.	63,30%	58,60%	63,30%	63,30%	63,30%	63,30%
2F/1S 3jr gem.	55,70%	51,90%	55,60%	57,90%	59,80%	57,10%
2F/1S 18-19	56,40%	74,20%	49,30%	58,80%	67,70%	57,10%
2F/1S 20-21	57,80%	45,90%	47,10%	55%	69,30%	58,10%
2F/1S 21-22	52,90%	42%	66,70%	59%	44,80%	56,20%

Internationalisering

Er is (nog) geen concreet beleid op internationalisering.

Onderzoek

Er is geen concreet beleid op het thema onderzoek.

Inspectie

Er is in 2022 geen bezoek van de inspectie geweest.

Visitatie

Er heeft in 2022 geen bestuurlijke visitatie plaatsgevonden.

Onderwijs aan nieuwkomers

SKOD heeft maar zeer beperkte te maken met nieuwkomers. Om de weinige nieuwkomers in de regio toch goed op te vangen is er een samenwerking met stichting OBO en de gemeente opgestart om een taalklas op te starten. De leerlingen kunnen gedurende 1 tot 2 jaar (afhankelijk van behoefte) op kindcentrum JIJ terecht in deze groep. De gemeente organiseert het vervoer van en naar kindcentrum JIJ. Op dit moment vangt de gemeente wel Oekraïense vluchtelingen op, maar dit betreft kinderen in de leeftijd van het voortgezet onderwijs. Wellicht kan dit in de toekomst gaan veranderen en krijgt SKOD wel meer te maken met deze doelgroep. Op dat moment zullen wij de handen ineen slaan met andere besturen en de gemeente om een goede opvang voor deze groep te realiseren.

Passend onderwijs

Om passend onderwijs op een goede manier te organiseren is er deskundigheid en coördinatie op stichtings- en schoolniveau nodig. SKOD organiseert dit door de interne begeleiders goed te faciliteren in tijd en opleidingsmogelijkheden. Vanuit de lichte ondersteuningsgelden faciliteren we een verdubbeling van de interne begeleidingsuren per school.

Inzet lichte ondersteuningsgelden / verruimen onderwijsaanbod

Naast IB-uren gebruiken we de lichte ondersteuningsgelden ook voor het verruimen van ons onderwijsaanbod. Enerzijds door extra faciliteiten in te richten zoals een zogenaamde 'SKODklas', een 'Doeklas' en een 8+-klas (de laatste twee in samenwerking met onder andere Dongemond College). Anderzijds door de kennis en vaardigheid van leerkrachten te vergroten door het organiseren van specifieke scholing zoals een leergang positieve psychologie en een leergang executieve functies.

Naast extra faciliteiten en vergroten van het kennisaanbod hebben we als stichting soms ook te maken met incidentele hulpvragen. Met name als de dynamiek in een klas moeilijk is of zelfs verstoord is, is er incidenteel extra hulp of ondersteuning nodig. Een deel van de lichte ondersteuningsmiddelen zetten wij in voor deze hulpbehoefte.

EOT/ IOT

Indien er zorgen zijn m.b.t. kinderen waarbij mogelijk externe hulp gewenst is, organiseren wij een overleg waarbij verschillende specialisten meekijken met de zorgvraag. Dit gebeurt in een extern- of intern overleg team. De scholen financieren deze extra ondersteuning vanuit lichte zorg middelen en vanuit de reguliere begroting, omdat de extra financiering voor deze zorg vanuit de gemeente per 2021 is komen te vervallen.

Arrangementen

Indien kinderen een extra aanbod nodig hebben die niet binnen ons reguliere aanbod past, kijken we hoe we dit aanbod zo goed mogelijk kunnen bieden. Dit is per vraagstuk maatwerk. We huren hier regelmatig externe specialisten voor in indien we de goede kennis en ondersteuning niet zelf kunnen bieden.

Zorg zonder arrangement

Naast arrangementen hebben we ook situaties waarin kinderen tijdelijk een extra aanbod nodig hebben. We richten dan een tijdelijke voorziening in vanuit de lichte ondersteuningsgelden.

Van het samenwerkingsverband zijn de volgende middelen in 2022 opgenomen in de staat van baten en lasten:

Middel	REA 2022	BUD 2022	REA 2021
Lichte ondersteuning	220k	229k	227k
Arrangementen zware ondersteuning	24k	36k	33k
	244k	265k	260k

Eind 2017 en begin 2018 is een bedrag gestort door het samenwerkingsverband, in totaal 149k; te besteden in 2018 en verder voor het verder optimaliseren van de basisvoorzieningen passend onderwijs.

Binnen SKOD is dit bedrag volledig in 2018 als bate verantwoord, waar voor dit bedrag er een bestemmingsreserve is gevormd. In 2019 is er 28k ingezet uit deze middelen. Het resterend bedrag staat nog in de bestemmingsreserve (publiek).

Nationaal Programma Onderwijs

Het nationaal programma onderwijs (NPO) is er voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. Op grond van de Regeling jaarverslag, artikel 4 lid 6 verantwoordt wij ons nader.

1. Hebben de scholen een schoolscan gemaakt?
Ja.
2. Welke soorten interventies zijn er gekozen voor de schoolprogramma's?
A tot en met F.
3. Hoe zijn ouders en leraren betrokken bij de plannen?
In de (G)MR-vergaderingen is toegelicht wat de vastgestelde achterstanden zijn, welke interventie daarbij volgens het team de beste oplossingen biedt en hoe deze oplossingen de komende tijd concreet worden ingezet.
4. Hebben de scholen de vereiste instemming van hun MR gekregen?
Ja.
5. Hoeveel procent van de middelen is ingezet voor inhuur van personeel niet in loondienst?
12,2% van de NPO-lasten 2022 is ingezet voor inhuur van personeel niet in loondienst.
6. Welke eerste resultaten in de uitvoering van de plannen zijn te melden?
  - Terugdringen van de onderwijsachterstanden door inzet van gerichte ondersteuning, het formeren van kleinere groepen en gerichte scholing.
  - Versterken van de kwaliteit van lesgeven door inzet van teamscholing en scholing on the job.
  - Versterken van het pedagogische klimaat, het welbevinden van leerlingen en het plezier dat leerlingen in school ervaren door de inzet van een breder aanbod zoals (bijvoorbeeld) het versterken van muziek- en bewegingsonderwijs en het inzetten op het versterken van executieve functies.
  - Versterking van de leesbeleving door in te zetten op leesmotivatie met behulp van materialen en aanpakken. Dit heeft positieve effecten op de leesresultaten.
7. Heeft de GMR ingestemd met bovenschoolse inzet van NPO-middelen?
Ja.
8. Welke bovenschoolse interventies zijn gekozen?
  - Reservering voor werkloosheids-kosten en transitievergoeding (is geen interventie, maar een bijkomend nadelig effect op incidentele formatie-inzet)
  - Inzet van administratieve ondersteuning
  - Bovenschools kwaliteitsmedewerker en orthopedagoog.

BRIN	Naam school	Interventie (besteding in EUR)							Totaal
		A	B	C	D	E	F	G	
03VX	De Elsenhof	2.171	11.039	7.883	12.447	20.105	7.199	-	60.844
04UF	De Stuifhoek	600	13.762	2.097	6.816	79.667	808	-	103.749
06IE	Zonzeel	-	24.973	4.657	8.229	34.442	5.799	-	78.100
07NK	Den Duin	-	3.717	1.251	845	26.637	30.656	-	63.106
08LH	Zeggewijzer	1.008	-	248	3.443	87.087	-	720	92.507
08WR	De Lage Weide	11.605	964	12.260	8.925	60.531	20.777	-	115.061
AE14	Bovenschools	-	-	-	-	45.323	-	-	45.323
		15.384	54.454	28.397	40.705	353.793	65.237	720	558.690

Toelichting op de interventies:

- A. Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij de spijkere
- B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkere
- C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen
- D. Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen
- E. (Extra) inzet van personeel en ondersteuning
- F. Faciliteiten en randvoorwaarden: Activiteiten die randvoorwaardelijk/ondersteunend zijn voor interventies (A-E), ouderbetrokkenheid en digitale technologie
- G. Overig: uitsluitend bedoeld voor dotaties aan voorzieningen voor transitievergoedingen, de voorziening verrekening uitkeringskosten.

BRIN	Naam school	NPO-saldo 2021	Bovenschools naar scholen	NPO-baten 2022	NPO-lasten 2022	NPO-saldo 2022	NPO-saldo 31-12-2022
03VX	De Elsenhof	8.289	8.716	77.443	60.844	16.599	33.604
04UF	De Stuifhoek	16.854	12.845	126.968	103.749	23.219	52.918
06IE	Zonzeel	14.388	9.577	83.292	78.100	5.192	29.156
07NK	Den Duin	49.252	12.616	112.803	63.106	49.697	111.565
08LH	Zeggewijzer	4.751	12.616	111.328	92.507	18.821	36.188
08WR	De Lage Weide	72.846	28.672	248.634	115.061	133.572	235.091
AE14	Bovenschools	85.042	-85.042	172.997	45.323	127.674	127.674
		251.422	-	933.465	558.690	374.775	626.197

De bovenschoolse baten vloeien voort uit een opdracht van de scholen. Het NPO-saldo 2022 is middels een bestemmingsreserve 'meegenomen' naar 2023 en verder.

Sociale veiligheid

De scholen die onder SKOD ressorteren geven zelf vorm aan het veiligheidsbeleid zoals dat op hun locatie geldt. Dit doen ze uiteraard in overleg met medewerkers, leerlingen en de MR. Een onderdeel van dit beleid is het afnemen van de monitor sociale veiligheid. De monitor die ter beschikking wordt gesteld via Vensters PO wordt hiervoor gebruikt. De resultaten van die monitor wordt jaarlijks door de scholen geanalyseerd en daaruit volgen verbeter voorstellen. Deze plannen vinden hun weg naar het jaarplan dat ook weer besproken wordt met team en MR. Vanaf 2023 maakt het bespreken van deze monitor op stichtingsniveau deel uit van het stelsel van kwaliteitszorg waarmee SKOD zicht wil houden op de onderwijskwaliteit.

Overige ontwikkelingen

De Coronapandemie heeft ook in 2022 effect gehad op het onderwijs. Hoewel een einde aan de impact die corona op het onderwijs heeft in zicht lijkt te zijn, is 2022 nog wel gekleurd door een forse uitval van leerkrachten en afwezigheid van leerlingen. Dit heeft zijn weerslag gehad op onderwijskwaliteit. Door de organisatiedruk die naar aanleiding hiervan is ontstaan zijn ontwikkelingen lang niet altijd volledig doorgegaan.

2022 stond voor SKOD ook in het teken van bestuurswisselingen. In januari nam de toenmalig directeur-bestuurder afscheid van SKOD. Daarop volgde een interim-periode met een bestuurder a.i. In juli 2022 trad de huidige bestuurder aan. Tenslotte hebben er in het verslagjaar op 3 scholen directiewisselingen plaatsgevonden. Deze vele wisselingen in een korte tijd heeft zeker impact gehad binnen SKOD. Met name op het niveau van directies en staf heeft dit alles veel druk meegebracht. In de laatste maanden van 2022 kwam er langzaam maar zeker meer rust in de organisatie.

2.2 PERSONEEL & PROFESSIONALISERING

Doelen en resultaten

SKOD hecht veel waarde aan opleiding en ontwikkeling van al het personeel. Steeds meer leerkrachten maken gebruik van de scholingsbudgetten of van de subsidiemogelijkheden zoals de lerarenbeurs. Naast formeel leren is er onder andere door de leernetwerken ook steeds vaker sprake van informeel leren.

Er is een doorlopende ontwikkellijn welke bestaat uit een LIO-beleidsplan gevolgd door een inductiebeleid met een plan voor de eerste drie werkzame jaren in het onderwijs. Vervolgens wordt ontwikkeling en professionalisering aangemoedigd door leernetwerken en interviews.

Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis

Corona heeft begin 2022 nog een kleine nasleep gekend op het gebied van een lockdown. De scholen zijn in 2022 niet meer dicht geweest, maar de impact van de wettelijke op te volgen maatregelen voor personeel en leerlingen, o.a. quarantaineplicht, heeft soms geresulteerd in het anders organiseren van het onderwijs. Denk hierbij aan het organiseren/geven van thuisonderwijs. Begin 2022 was er sprake van een hoog ziekteverzuimpercentage (> 4%), wat zich in de loop van 2022 heeft gestabiliseerd naar een lager percentage. Nog altijd is het verzuimcijfer iets hoger dan de norm, maar de nasleep van corona is op z'n retour.

In 2022 hebben we te maken gehad met twee bestuurswisselingen die van impact zijn geweest op de aansturing van de organisatie. De vorige directeur-bestuurder heeft afscheid genomen wegens de aanvaarding van een andere baan buiten SKOD. Vervolgens is er een tijdelijke oplossing geboden door een interim-bestuurder in te zetten. Het doel was niet zozeer 'het passen op de winkel', maar in de voortgang van de uitvoering van de jaarplannen en organisatie-doelen heeft de organisatie tijdelijk in een kabbelend vaarwater gezeten. Per 1 juli 2022 is de nieuwe bestuurder gestart. Door middel van de 100-dagenanalyse is een concreet korte- en middellang/lange termijn plan opgezet waar het strategieteam mee van start is gegaan. De terugkeer van rust in de organisatie lijkt te zijn ingezet.

Daarnaast hebben we ook te maken gehad met een aantal wisselingen van directiefuncties op de scholen (drie keer). Alle functies zijn inmiddels herbezet en kan er weer vooruitgekeken worden.

Toekomstige ontwikkelingen

In het afgelopen jaar heeft SKOD kennis kunnen nemen met het oplopende lerarentekort wat nu ook onze regio bereikt heeft. Om goed in te kunnen spelen op de personele behoefte op de scholen i.c.m. de krapte op de arbeidsmarkt, is het raadzaam om diverse aanpakken te onderzoeken en uit te werken.

Denk hierbij aan het implementeren van de vernieuwde organisatiestructuur (vastgesteld in december 2021). In dit beleidsstuk is het anders organiseren van de schoolorganisatie opgenomen en uitgewerkt. Deze vernieuwde manier van werken kan bijdragen aan het oplossen van het lerarentekort binnen de school. Ook zal onderzocht worden of en hoe er een boventallige schil (flexpool) van medewerkers aangesteld kan worden, passend binnen de gestelde financiële kaders, om zo op de school een meer flexibele opvang van afwezig personeel te creëren. Hier past een nieuw vervangingsbeleid bij wat de gemaakte keuzes zal ondersteunen.

Ook zal het huidige mobiliteitsbeleid nader bekeken en waar nodig aangescherpt worden. We zullen ons in het kader van het lerarentekort ook meer gaan richten op vrijwillige mobiliteit binnen SKOD.

SKOD hecht veel waarde aan opleiden en ontwikkelen van al het personeel. Steeds meer medewerkers maken gebruik van de scholingsbudgetten of van de subsidiemogelijkheden zoals de lerarenbeurs of zij-instroom. Om binnen de gestelde financiële kaders te kunnen blijven opereren zal er een professionaliseringsbeleid opgesteld worden. Dit beleid kan bijdragen aan het toekennen van professionaliseringsbehoefes van nieuw en zittend personeel.

In 2022 zijn we gestart met het in kaart brengen van bekende en onbekende talenten van personeel. We hebben hiervoor de IVY geïntroduceerd. De IVY is een talentenscan gebaseerd op het spelen van games. Het doel is de ontdekte talenten nadrukkelijker in te zetten binnen de organisatie zodat we samen het onderwijs beter kunnen organiseren. In de toekomst zullen we het talentmanagement verder oppakken en uitdiepen.

Daarnaast zullen we opvolging geven aan de uitgevoerde MTO in januari 2022 en de afgenomen bestuurscan in januari 2022. We willen weten of de verbeteringen die we doorgevoerd hebben ook gezien en gehoord zijn door

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

het personeel. Dit kun je alleen doen door nogmaals een MTO af te nemen en de verkregen resultaten met elkaar te vergelijken.

Uitkeringen na ontslag

Binnen SKOD is geen beleid vastgesteld omtrent uitkeringen bij ontslag. In principe wordt het beleid gehanteerd dat er geen uitkeringen of ontslagvergoedingen worden uitgekeerd. Wanneer hiervan afgeweken wordt en er sprake is van een uitkering dan wordt dit door het College van Bestuur gemeld bij de Raad van Toezicht. In 2022 hebben we eenmalig een transitievergoeding verstrekt bij ontslag niet op eigen verzoek.

Aanpak werkdruk

De schoolteams hebben een plan gemaakt voor de besteding van de werkdrukkiddelen. De P-MR heeft hiervoor akkoord gegeven. De extra middelen zijn als volgt ingezet:

Bestedingscategorie	Besteed bedrag 2022	Toelichting
Personeel	€ 392.199	De werkdrukkiddelen zijn ingezet ten behoeve van extra OP en OOP
Materieel	-	-
Professionalisering	-	-
Overig	-	-
	€ 392.199	

De totale bate in 2022 was € 392.199. Er zijn geen niet-financiële maatregelen genomen om de werkdruk te verminderen.

Strategisch personeelsbeleid

Het personeelsbeleidsplan dient ter ondersteuning aan het strategisch beleidsplan. Het strategisch beleidsplan geeft richting aan de ontwikkeling van SKOD en haar scholen. Om dit te bereiken blijven we als organisatie voortdurend in beweging. SKOD staat voor een lerende organisatie in alle lagen binnen de organisatie. Het personeel speelt hier een belangrijke rol in door eigenaarschap te pakken, initiatief te nemen en nieuwsgierig te blijven ten behoeve van de ontwikkeling van kinderen, zichzelf en de organisatie.

Het personeelsbeleidsplan is goedgekeurd door de GMR en vastgesteld door het bestuur. Alle medewerkers hebben door middel van een memo kennis kunnen nemen met het beleidsstuk. De verschillende hoofdstukken uit dit beleidsplan worden verder uitgewerkt en besproken met werkgroep P&O, directie en GMR. Daarna wordt het gedeeld met het personeel. Directeuren zijn de spil in de uitvoering van de diverse onderdelen van het beleidsplan. Monitoren zal vanuit P&O gebeuren door in gesprek te gaan met directie. Evaluatie is nog niet gepland. Het beleidsplan is sinds Q2 2022 operationeel.

Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

Sinds augustus 2022 zijn we aangesloten bij de RAP (Regionale Aanpak Lerarentekort). Vanuit deze regeling nemen startende leerkrachten deel aan scholing-, professionaliserings- en intervisiebijeenkomsten. Daarnaast ontvangen we, door middel van co-financiering, een vergoeding om professionalisering bij onderwijsassistenten en leerkrachten te stimuleren en om bijvoorbeeld het beroep van schoolleider te promoten.

Naast de deelname aan de RAP investeren we in een doorlopende ontwikkellijn bij toekomstige en startende leerkrachten. We hebben een LIO-beleidsplan opgesteld wat gevolgd wordt door een inductiebeleid startende en nieuwe medewerkers.

Ook wordt ontwikkeling en professionalisering aangemoedigd door de inzet van leernetwerken (twee keer per jaar), het aanbieden van een afgestemd bovenschools scholingsaanbod en diverse intervisies voor leerkrachten, onderwijsassistenten en leerkrachtondersteuners. De bovenschoolse (gezamenlijke) ontwikkelbehoefte heeft betrekking op het versterken van de leerkrachtvaardigheden. Er zal ingezet worden op mentorentrainingen, oudergesprekken, en trainingen op het gebied van brein en welbevinden.

De scholings- en professionaliseringsbehoefte komt enerzijds uit ontwikkelbehoefte van individuele medewerkers, maar ook uit strategische (SKOD) gestelde doelen. Denk hierbij bijv. aan 'soft skills in het curriculum'. Hierdoor is er binnen SKOD een leer- & veerkracht training vanuit de positieve psychologie gegeven. Vanaf augustus 2022 zijn hier verdiepende trainingen uit voortgevloeid, groei mindset en groepsdynamiek. Ook hebben we een beleid ontwikkeld op het gebied van Kwaliteit, waarin het welbevinden een hele belangrijke plaats inneemt.

2.3 HUISVESTING & FACILITAIRE ZAKEN

Doelen en resultaten

In 2022 is er opnieuw aandachtig gekeken naar de meerjarenonderhoudsplaning van de SKOD-scholen.

Hiertoe is besloten om in 2022 te starten met het vervangen en verbeteren van het binnenklimaat op De Lage Weide. Dat is succesvol uitgevoerd waarbij gebruik is gemaakt van SUVIS. De cv-installatie op Den Duin is volledig vervangen in verband met einde levensduur. Ook in 2022 is er verder gewerkt aan het nieuwbouw proces van De Stuijthoek. Na het opstellen van het PvE is inmiddels de architectenselectie afgerond. Het doel is dat de nieuwbouw opgeleverd wordt in de zomer van 2025. De gemeente Drimmelen is bouwheer in dit proces.

In 2022 is een start gemaakt met het integraal huisvestingsplan (IHP) van de kern Terheijden. Twee van de drie scholen in deze kern ressorteren onder SKOD. SKOD zit dus aan tafel bij het tot stand komen van dit IHP. In 2023 wordt dit IHP opgeleverd, wat duidelijkheid geeft over de gebouwen van (met name) De Zeggewijzer en Zonzeel.

In 2023 zullen we een inventarisatie laten maken van onze gebouwen en de staat van het binnenklimaat en de duurzaamheid. Dit gaat leiden tot inzichten en zal bepalend zijn bij het bepalen van eventuele interventies in onze gebouwen. We vinden dat leerlingen en leerkrachten in een goed klimaat moeten kunnen functioneren. Daarnaast vinden we dat we een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben om duurzaam om te gaan met onze energiebronnen. Dit vertaalde zich onder andere in een nieuwe bestemmingsreserve ultimo 2022.

De ambities hebben we in het jaarverslag samengevat als het door ontwikkelen van IKC's. In 2021 hebben we een omslag gemaakt van centrale processturing naar decentrale processturing (elke locatie een eigen ontwikkel-pad i.p.v. een gemeenschappelijk ontwikkel-pad). Om meer ontwikkeling te krijgen was het nodig om de situatie per locatie meer als uitgangspunt te nemen.

Daarnaast hebben we als organisatie wel een kaderstuk opgesteld. Deze is in 2022 vastgesteld door de directies van SKOD en Kibeo en is tevens aangeboden aan GMR en RVT.

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

We willen de IKC-ontwikkeling op alle scholen doorzetten. Daarnaast gaan we de ouder- en leerling tevredenheid meten om te kijken hoe we het nu doen en welke verbeterpunten we nog hebben.

2.4 FINANCIËEL BELEID

Doelen en resultaten

Goed Onderwijs

Bij goed onderwijs ligt de nadruk het komende jaar vooral op het beter en kritisch inzetten van de digitale ondersteuning. Financieel betekent dit dat de ICT-faciliteiten op orde blijven. We houden de hardware op niveau wat betekent dat we hier een getrapte herinvestering doen om zo binnen anderhalf jaar met name de leerling devices te vervangen. In 2022 is er voor € 55k geïnvesteerd in vervangende chromebooks, (begroot € 94k). De reden voor deze achterblijvende investeringen betreft garantieleveringen van chromebooks, waardoor niet geïnvesteerd hoefde te worden voor een aantal chromebooks.

Daarnaast hebben we een medewerker gefaciliteerd om onderzoek te doen naar, en uitvoering te geven aan, het verder ontwikkelen van onderwijs op afstand (het plaats- en tijdonafhankelijk leren). Deze kosten hebben we meegenomen in de personele begroting. De investering bedraagt ongeveer 0,20 FTE. Dit onderzoek zal in de loop van 2023 worden afgerond.

Goed personeel

Voor goed personeel is er in het verslagjaar specifiek in drie dingen geïnvesteerd:

1. het opleidingsbudget voor alle werknemers;
2. het budget voor teamscholing en
3. de personele ondersteuning voor opleiding en begeleiding.

Voor deze drie punten is door SKOD fors geïnvesteerd in het verslagjaar € 167k (begroot € 94k). Deze forse overschrijding is grotendeels te verklaren door inzet NPO-gelden die niet begroot zijn (€ 30k) en opleidingskosten zij-instromers/leraarondersteuners (€ 25k). Voor opleiden en begeleiden van personeel hebben wij eigen mensen in dienst die een waarde vertegenwoordigen van ruim € 84k met een beschikbaarheid van ongeveer 36 uur per week. Al deze investeringen zitten in de exploitatie en vallen onder de overige personele kosten (punt 1 en 2) of de formatie (punt 3).

Goed organiseren

In 2022 is er aandacht geweest voor de basisstructuur van de organisatie. Zo is er met de raad van toezicht, het bestuur en een externe partij goed gekeken naar de governance binnen SKOD. De interne organisatie en de besturing daarvan is in een vernieuwd bestuursmodel vormgegeven. Tevens is er besloten een bestuurder te werven in plaats van een directeur bestuurder.

In 2022 is er ook aandacht geweest voor het gedrag dat bij deze organisatievorm hoort. Het vraagstuk wie welke rol speelt en hoe iedereen rolvast blijft is voortdurend onderwerp van gesprek geweest. Ook hierbij is externe begeleiding ingekocht.

Opstellen meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting is opgesteld met als doel in ieder geval het in stand houden van de algemene reserve. Hierin is gekeken naar de wensen van de directeuren t.a.v. investeringen en schoolspecifieke zaken. Inzet van personeel is opgenomen in het bestuursformatieplan 21/22 en 22/23.

In de begrotingsbrief 2022 zijn (beleids)uitgangspunten uitgewerkt in kaderstelling op basis van visie, doelstellingen en speerpunten van de Stichting. De kaders zijn mede ingegeven op basis van analyses op vermogen en exploitatie, leerlingenstromen, leerlingenprognoses en risico's in de bedrijfsvoering. Externe benchmarks op onder meer de verhouding personeel/materieel, verhouding personeel/leerlingen, verhoudingen fte's, inzet per functiecategorie (onderwijsgevend personeel, OP) en ondersteunend personeel, OOP) hebben de gekozen uitgangspunten mede bevestigd.

Toekomstige ontwikkelingen

Het ingezette beleid zal worden doorgezet. Wel willen we meer verbinding tussen het strategisch beleidsplan, begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening/bestuurverslag.

In de toekomst houden we rekening met de verwerkingswijze van de voorziening groot onderhoud na 2024. Zie verder in dit verslag voor ontwikkelingen die mogelijk tot aanpassingen van het gevoerde beleid kunnen zorgen. SKOD is in 2022 overgaan op schatkistbankieren teneinde het betalen van negatieve rente over het aanhouden van betaal- en spaartegoeden te voorkomen. Nederlandse banken rekenden met ingang van 2021 namelijk 0,5% negatieve rente over saldi boven de € 100k. De grenzen en hoogte van de rente zijn ook aan verandering onderhevig waardoor de financiële effecten (op onze publieke middelen) steeds groter worden. Gezien de liquiditeitspositie van SKOD besparen we hiermee jaarlijks ca. € 10k aan te betalen rente.

Investeringsbeleid

SKOD werkt met een inkoop- en aanbestedingsbeleid welke door het CvB op 1 december 2021 is vastgesteld. Het beleid geeft aan wat de kaders zijn en op welke manier SKOD leveringen diensten en werken inkoop. Het beleid is bedoeld om intern de scholen een leidraad te bieden, maar ook voor externe leveranciers om duidelijk weer te geven hoe SKOD haar inkoopproces heeft vormgegeven. Naast duidelijkheid over hoe SKOD wil inkopen, is het doel van dit beleid om kosten te reduceren en om de kwaliteit te verhogen voor het gehele inkoopproces, door efficiënter en effectiever te werken.

In 2022 is er per saldo € 659k geïnvesteerd in materiele vaste activa (begroot € 279k). In 2022 is er ingezet op een meubelplan en ICT-plan wat gekoppeld is aan de onderwijsvisie van de scholen. Deze investeringen zijn conform begroting gedaan. De forse overschrijding van de begroting wordt veroorzaakt door de investering ventilatie op De Lage Weide (€ 553k). Op dit bedrag is een 'Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS)' in mindering gebracht (€ 136k). Deze investering was in voorgaande jaren opgenomen in de voorziening groot onderhoud. De correctie hiervoor is in 2022 doorgevoerd.

Treasury

De liquide middelen en diverse obligaties zijn aangehouden met een rating van tenminste single A, voor zover niet nodig voor het dagelijks betalingsverkeer, op een spaarrekening geplaatst. Het tegoed van deze rekening is direct opeisbaar. Alle overige bankrekeningen zijn ondergebracht bij de Rabobank. Het treasurystatuut is op 22 januari 2021 vastgesteld door de Raad van Toezicht. In het statuut zijn de volgende aspecten opgenomen:

- de uitgangspunten
- de verdeling van taken en bevoegdheden
- de administratieve voorwaarden (onderscheid publieke en overige middelen)
- de toegestane beleggingscategorieën (soort en omvang)

De samenstelling, looptijd en interestpercentages van de effecten zijn opgenomen in paragraaf 3.2 financiële vaste activa.

De financieel verantwoordelijke vanuit de RvT is met de bestuurder of een tweede lid van de RvT verantwoordelijk voor het uitvoeren van het in het statuut opgenomen beleid. Minimaal twee keer per jaar vindt overleg plaats met de beleggingsportefeuillebeheerder. De daaruit voortkomende voorstellen en acties worden aan de Raad van Toezicht voorgelegd ter goedkeuring en getoetst aan het statuut. Jaarlijks vindt door middel van het treasuryverslag verantwoording plaats over het gevoerde beleid.

Onder de post Financiële vaste activa zijn de wijzigingen in de portefeuille opgenomen. In de tussentijdse financiële rapportages wordt per 2022 een passage toegevoegd met betrekking tot de stand van zaken van het vermogensbeheer. Mochten er zich tussentijds wijzigingen voordoen in de wettelijke voorschriften, dan wordt hier tussentijds melding van gemaakt aan de Auditcommissie.

In 2022 is SKOD overgegaan op schatkistbankieren. Dit levert voor SKOD een rentevergoeding op die veel hoger ligt dan de marktconforme spaarrente bij banken. Bij deelname aan het schatkistbankieren dient de rechtspersoon met een wettelijke taak (RWT) al haar publieke middelen in de schatkist aan te houden. De lopende beleggingen worden volgens schema afgebouwd en worden op aflostdatum omgezet in liquide middelen, deze worden dan opgenomen in het schatkistbankieren. Dit afbouwbesluit is door het CvB op 18 juli 2022 voor akkoord getekend.

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

Allocatie van middelen

De allocatie van middelen binnen SKOD gebeurt op basis van solidariteit. De bovenschoolse kosten, zijnde het bestuurskantoor en 'gezamenlijke' worden gealloceerd op basis van rijksbijdrage.

De besluitvorming van deze allocatie gebeurt tijdens het begrotingsproces. In de periodieke cijfers worden deze doorbelastingen conform begroting verwerkt. Er vindt geen correctie (achteraf) plaats indien bovenschoolse kosten hoger/lager zijn dan begroot.

In 2022 is er administratief gezien weer gealloceerd op 'bestuurskantoor' en 'gezamenlijk', waar in 2021 die splitsing niet was gemaakt. De lasten van het 'bestuurskantoor' en 'gezamenlijk' zijn respectievelijk 9,68% en 2,14% van de totale lasten. Dit betreft onder andere de loonkosten van de bestuurder, stafmedewerkers, bovenschoolse leraren, administratiekantoor, accountant, Raad van Toezicht, dotatie voorziening jubilea, bedrijfsgezondheidsdienst, licentie personeel en financiële administratie. In 2023 zal explicieter worden geduid welke lasten onder 'bestuurskantoor' en 'gezamenlijk' horen; in 2022 loopt dit nog door elkaar.

Onderwijsachterstandenmiddelen

Vanaf 2019-2020 hoeven scholen niet langer het opleidingsniveau van de ouders van hun leerlingen bij te houden. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) berekende dat er vijf belangrijke kenmerken zijn die bepalen of een kind een onderwijsachterstand kan oplopen. Dat zijn:

- het opleidingsniveau van beide ouders;
- het herkomstland van de moeder;
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- het gemiddelde opleidingsniveau van alle moeders op de school;
- of de ouders in de schuldsanering zitten.

In de nieuwe regeling bepalen deze kenmerken hoe de overheid het beschikbare geld voor gemeenten en scholen verdeelt. Het CBS doet hiervoor de berekening. In de jaarrekening 2021 staan de volgende baten:

School	Score CBS 21/22	Score CBS 22/23	Baten OAB 2022
04UF - De Stuijfhoeck	51,24	43,23	€ 31.929
			€ 31.929

De toegekende baten vanuit DUO komen ten gunste van de betreffende school. Er is geen allocatie van die middelen naar andere scholen. Ook bij het opstellen van het bestuursformatieplan is rekening gehouden met deze middelen. Hiermee krijgt de school beschikking over ruimte tot extra formatie, wat juist uit die specifieke middelen kan worden bekostigd.

2.5 CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

De volgende onderdelen uit de continuïteitsparagraaf zijn opgenomen in de verantwoording op het financieel beleid:

- Prognose voor medewerkers en leerlingen in hoofdstuk 3.1
- Meerjarenbegroting in hoofdstuk 3.2

De rapportage van het toezichthoudend orgaan is opgenomen in het verslag intern toezicht.

Intern risicobeheersingssysteem

Het bevoegd gezag heeft geen middelen om de instroom van leerlingen te verhogen. De scholen staan in kernen waar nauwelijks sprake is van concurrentie. Nagenoeg de gehele populatie maakt gebruik van de scholen van SKOD. Het bevoegd gezag zal daarom zorgvuldig de prognoses en de leerlingenaantallen volgen en er bij de gemeente op aandringen dat zij blijft investeren in aanwas van jonge gezinnen door het treffen van voorzieningen voor starters op de woningmarkt. Elke twee jaar wordt de prognose geactualiseerd en jaarlijks wordt doorgerekend wat dat voor de inkomsten gaat betekenen in een vierjarenperspectief. Anderzijds wordt de populatie leerkrachten in beeld gehouden. Ook daar worden prognoses doorgerekend waarbij uitgegaan wordt van een pensioenleeftijd

conform de huidige wetgeving. Om goed te anticiperen op het dreigende personeelstekort voert SKOD een actief aannamebeleid.

De oorspronkelijke leegstand die door de terugloop van leerlingen ontstaan is op de verschillende locaties geeft ook kansen. Vooral peuterspeelzaalwerk en kinderopvang zijn partners waarmee veel affiniteit is en die kansen bieden tot IKC-ontwikkeling en vermindering van de financiële problemen van leegstand. Op verschillende locaties wordt er door de genoemde partners al gebruik gemaakt van de leegstaande ruimtes.

Het risico van stijgend ziekteverzuim wordt enerzijds bestreden door met regelmaat, minimaal driemaandelijks, het verzuimcijfer te bespreken met directeuren en gerichte maatregelen te nemen om snelle re-integratie te bewerkstelligen. Daarnaast worden tijdens SMO (Sociaal Medisch Overleg) risico's besproken. Het verzuim kent op dit moment een dalende trend. Periodiek zal een medewerkers-tevredenheidonderzoek worden gehouden om risicogroepen op te sporen en daar actie op te zetten.

Wat betreft de bezuinigingen van de lokale overheden zullen we bekijken hoe we expertise kunnen bundelen. Gezien de omvang van onze organisatie is daarbij samenwerking met andere besturen noodzakelijk. Maar ook de onderwijskundige samenwerking (met bijvoorbeeld Dongemond College) kan als zodanig gezien worden. Ook de hoogbegaafdheidsklas en de Doe-klas op SKOD-niveau zijn dergelijke initiatieven. Daarnaast kan bundeling van krachten op bovenschools niveau, door het inrichten van expertise kringen, waar we bestuurlijk al op verschillende gebieden aan het ontwikkelen zijn, een antwoord zijn op die vraag.

In het maandelijks overleg dat het College van Bestuur individueel voert met elke directeur staat financiën als vast punt geagendeerd. Eveneens vindt er maandelijks een beoordeling plaats van de gerealiseerde loonkosten in relatie tot de begroting. Daarnaast wordt periodiek een financiële managementrapportage gegenereerd met betrekking tot de stand van zaken van de baten en lasten. In deze managementrapportage zijn naast de analyse een prognose, een balanspositie en de kengetallen opgenomen. Tevens worden ontwikkelingen binnen het primair onderwijs opgenomen die leiden tot mogelijke risico's voor het bestuur. Dit zijn belangrijke informatiebronnen om tijdig te kunnen reageren op probleemsituaties.

In 2022 is de financiële en personele administratie middels dashboards beschikbaar gesteld aan directeuren. Begin 2023 zal hier middels 1 op 1 sessies met de directeuren nog specifieke aandacht aan worden gegeven.

Tot slot is er sprake van buffervorming als afdekking van de financiële risico's. De overheveling van het buitenonderhoud heeft de voorziening onderhoud doen stijgen. Samen met de bestemmingsreserves zal dit naar verwachting in voldoende mate dekkend zijn onder de huidige omstandigheden. Daarbij is het eigen vermogen van de stichting van een omvang dat negatieve resultaten van enige betekenis gedurende meerdere jaren ondervangen kunnen worden. De al eerdergenoemde meerjarenbegroting geeft tevens inzicht in de verhouding vermogen-risico's.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

- **CAO 2022.** De personele uitgaven 2022 zijn in overeenstemming met de ontvangen middelen vanuit het Rijk. *Risicoprofiel: laag*
- **Arbeidsmarkt en leerlingen.** Het leerlingenaantal zal de komende jaren ongeveer gelijk blijven. De arbeidsmarkt is op het moment lastig. Dit betekent dat SKOD zal investeren in het aantrekken van onderwijs gevend personeel. Dit zal gepaard gaan met wervingscampagnes van verschillende aard. Het ontstaan van een vacature en het aannemen van nieuw personeel zal niet meer volledig op elkaar aansluiten. Die reactieve houding kan men zich in de huidige arbeidsmarkt niet meer veroorloven. Er zal dus met regelmaat proactief gehandeld worden, waardoor er nieuw personeel aangenomen wordt voordat er een vacature ontstaat. Er ontstaan dan dus tijdelijke risico's met betrekking tot de personele lasten. *Met betrekking tot de leerlingaantallen een laag risicoprofiel, voor de arbeidsmarkt kunnen we spreken van een hoog risicoprofiel*
- **AVG.** Met de komst van de AVG in 2018 zijn er risico's ontstaan op het gebied van datalekken, dataverzameling, data uitwisseling en gebruik beeldmateriaal. SKOD dekt dit af door de medewerkers actief bewust te maken van de risico's en het gebruik van een externe FG medewerker om de risico's zo veel mogelijk te beperken. *Risicoprofiel: laag tot midden*

- **Duurzaamheid en klimaat gebouwen.** Er is voor beweging in het land over duurzaamheid en binnenklimaat van onderwijsgebouwen. Niet alle gebouwen van SKOD zijn al up-to-date in dit kader. Het is onvoorspelbaar hoe de overheid zich gaat gedragen richting eisen en wensen met betrekking tot duurzaamheid en binnenklimaat. Daarnaast wil SKOD ook graag dat medewerkers en kinderen in een frisse en duurzame omgeving zitten. Dat kan inhouden dat we versneld moeten of willen investeren in deze zaken. Dat kan financiële gevolgen met zich meebrengen. *Risicoprofiel: hoog*
- **COVID-19.** Als gevolg van het uitbreken van de Covid-19 crisis is een onzekere situatie ontstaan. Deze onzekerheid werd mede veroorzaakt door maatregelen welke door de overheid werden ingesteld om de verspreiding van het Covid-19-virus te beperken. Vooralsnog kunnen we constateren dat het, mede door het beschikbaar stellen van diverse subsidies, niet heeft geleid tot financiële- en/of continuïteitsproblemen. *Risicoprofiel: laag*
- **Investeringen ICT.** technologische verbeteringen zorgen ervoor dat SKOD moet blijven investeren in de laatste technieken binnen de ICT. *Risicoprofiel: laag*
- **Prijzen energie.** Als gevolg van de onzekerheid op de energiemarkt is eind 2022 besloten om de energietarieven voor 2023 toch weer voor één jaar vast te zetten zodat SKOD niet geconfronteerd wordt met onverwachte prijsstijgingen. De vastgestelde tarieven zijn meegenomen in de begroting. Op de scholen wordt er heel bewust met het energieverbruik omgegaan en zijn diverse verbeteringen om het verbruik te beperken doorgevoerd. *Risicoprofiel: hoog*
- **Egalisatie / componenten methode.** De Raad van de Jaarverslaggeving (RJ) heeft specifieke verslaggevingsvoorschriften voorgesteld ten aanzien van het verwerken van de kosten voor groot onderhoud. De wijziging zijn van toepassing voor schoolorganisaties in het primair en voortgezet onderwijs die de gebouwen niet op de balans hebben staan. De gewijzigde verslaggevingsvoorschriften gaan per verslagjaar 2024 in. Er kunnen nog aanpassingen in de voorgestelde tekst voor RJ 212 'Materiële vaste activa' komen. Het heeft namelijk nog de status van een uiting. Om die reden worden schoolbesturen geadviseerd om voor de jaarrekening 2022 nog de bestendige gedragslijn te volgen en eventuele aanpassing van het gevolgde stelsel of de wijze van berekenen van de onderhoudsvoorziening pas met ingang van boekjaar 2024 door te voeren. *Risicoprofiel: hoog*

Toelichting beroepsprocedure te lage bekostiging augustus-december 2022

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetwijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, is dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/23. Schoolbesturen in de PO-sector werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 471.962. Voorzichtigheidshalve is dit bedrag niet als vordering op de balans per 31 december 2022 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts "een boekhoud-technische correctie [is] aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging". De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties. Zo zijn er in 2022 investeringen niet of later ingezet en is er minder aandacht geweest voor projecten die met IKC vorming te maken hebben. Ook is er besloten de hoeveelheid zij-instroomtrajecten terug te schroeven.

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

24

Vandaar dat ons schoolbestuur samen met circa 230 schoolbesturen, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar hebben gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen n.a.v. de beslissing op bezwaar van de minister zijn het volgens ons waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom hebben wij besloten om gezamenlijk met ruim 220 schoolbesturen een beroep bij de rechtbank Midden-Nederland in te stellen tegen de beslissing op bezwaar van de minister. Op het moment van dit schrijven loopt deze beroepsprocedure nog en is niet bekend wanneer hierin uitspraak volgt.

3. Verantwoording van de financiën

3.1 ONTWIKKELINGEN IN MEERJARIG PERSPECTIEF

Leerlingen

		01-02-22	01-10-23	01-10-24	01-10-25
03VX	De Elsenhof	169	163	167	174
04UF	De Stuihoek	230	241	244	243
06IE	Zonzeel	172	173	175	169
07NK	Den Duin	241	244	259	266
08LH	Zeggewijzer	244	229	231	225
08WR	De Lage Weide	518	485	489	464
Totaal		1.574	1.535	1.565	1.541

Er is geen sprake van doordecentralisatie en majeure investeringen. Het bestuur acht het noodzakelijk het voorzichtigheidsprincipe te hanteren bij de ontwikkeling van de leerlingenaantallen. Het model van het arbeidsmarktplatform (AMP), waarin meer wordt gekeken naar de demografische ontwikkelingen in wijken, voorspelt minder leerlingenaantallen dan de leerlingenprognose van DUO/CBS. SKOD kijkt naar de huidige groepsbezetting (groep 8-7-6) en de huidige instroom (groep 1). Bij De Stuihoek kan de werkelijke groei vertragen omdat de nieuwbouw vertraging heeft.

FTE

Aantal FTE	Realisatie 31-12-22	Begroting 31-12-23	Begroting 31-12-24	Begroting 31-12-25
Bestuur / management	5,95	5,95	5,95	5,95
Onderwijzend personeel	72,59	68,21	64,65	64,88
Ondersteunend personeel	24,13	24,13	24,13	24,13
Totaal	102,67	98,29	94,73	94,96

In de meerjarenbegroting is begroot op totale FTE's. In bovenstaande tabel is er voor gekozen de mutatie in FTE toe te wijzen aan het OP. Bovenstaande FTE's zijn inclusief vervanging ziekte en vervanging zwangerschaps- en bevallingsverlof. Het aantal FTE per 31-12-22 bevat ook NPO-inzet, die niet is begroot in 2023 en verder.

Kengetallen

	Realisatie 31-12-22	Begroting 31-12-23	Begroting 31-12-24	Begroting 31-12-25
Solvabiliteit 2	0,82	0,83	0,83	0,83
Weerstandsvermogen	32,5	33,2	34,0	33,9
Liquiditeit	3,97	4,30	4,29	4,54
Rentabiliteit	5,1	-0,0	0,0	0,0
Reservepositie **	1.533.080	1.667.965	1.620.631	1.568.410
Ratio	1,87	2,03	1,97	1,91

** feitelijk eigen publiek vermogen -/- normatief eigen publiek vermogen

3.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN EN BALANS

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
BATEN						
Rijksbijdragen	9.504	8.637	10.667	10.266	10.026	10.047
Overige overheidsbijdragen en subsidies	32	19	19	21	21	21
Baten werk in opdracht van derden	-	-	-	-	-	-
Overige baten	85	65	199	131	131	131
TOTAAL BATEN	9.621	8.721	10.885	10.419	10.178	10.199
LASTEN						
Personeelslasten	7.525	7.280	8.483	8.364	8.061	8.081
Afschrijvingen	317	254	228	247	247	247
Huisvestingslasten	695	782	720	1.028	1.028	1.028
Overige lasten	846	819	876	832	833	834
TOTAAL LASTEN	9.383	9.135	10.307	10.471	10.169	10.190
SALDO						
Saldo baten en lasten	238	-414	578	-52	9	9
Saldo financiële baten en lasten	-18	-3	-17	-8	-8	-8
Saldo buitengewone baten en lasten	-	-	-	-	-	-
TOTAAL RESULTAAT	220	-417	561	-61	1	1
NPO-saldo	-251	-	-375	-	-	-
Vervallen vordering OCW	-	413	472	-	-	-
GENORMALISEERD RESULTAAT	-31	-4	658	-61	1	1

Toelichting op resultaat 2022

Rijksbijdrage

De rijksbijdrage is € 2.030k hoger dan begroot en vorig jaar. Dit komt voornamelijk door

- Nationaal Programma Onderwijs € 933k
- Prijsbijstelling bekostiging € 1.048k
- Incidentele bekostiging € 53k

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdrage zijn conform begroting.

Overige baten

De overige baten zijn € 134k hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk door een vrijvallen cultuursubsidie van Stichting Culturele Activiteiten Dongemond (SKAD), welke is opgeheven in 2022. Doel van die subsidie / bijdrage is om dit te besteden aan culturele activiteiten. Niet bestede middelen worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve ultimo dit jaar (€ 20k). Daarnaast zijn er additionele verhuurbaten t.b.v. de gymzaal Lage Weide (€ 22k), aanvullende verhuurbaten Kibeeo (€ 8k) niet begrote ouderbijdragen (€ 21k), detachering medewerker aan Dongemond College t.b.v. doe-klas (€ 35k).

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

27

Personele lasten

De personele lasten zijn € 1.203k hoger dan begroot. Hiervan komt € 457k door de inzet van formatie (intern / extern) t.b.v. Nationaal Programma Onderwijs. Daarnaast is er aan structurele aanpassing van de CAO geweest (ca. 9%), wat resulteert in hogere loonkosten. Deze aanpassing is overigens ook gedekt door een prijsbijstelling in de bekostiging.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten zijn lager dan begroot. Dit komt voornamelijk door het niet / later dan gepland investeren.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn € 62k lager dan begroot. Met name de begrote buffer van hogere energielasten komt nog niet tot uiting. Tevens heeft er een correctie plaatsgevonden in de voorziening onderhoud in verband met de beoogde nieuwbouw De Stuijthoek (€ 39k).

Overige lasten

De overige lasten zijn € 57k hoger dan begroot door de inzet van onderwijsspiegel (€ 5k), de verplichte risico inventarisatie (€ 8k), juridische kosten inzake arbeidsconflicten (€ 25k) en inzet t.b.v. de governance binnen SKOD (€ 12k). Ook het planmatig onderhoudsadvies is hoger dan begroot (€ 13k). Dit komt mede door de intensivering van het contact vanwege de regie op de uitvoering van het MJOP (ventilatie Lage Weide) en nieuwbouw Stuijthoek. Tevens heeft SKOD te maken met hogere licentielasten t.a.v. digitale leermiddelen.

Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
ACTIVA					
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	777	1.208	1.040	1.094	1.147
Financiële vaste activa	336	311	300	300	300
VASTE ACTIVA	1.113	1.519	1.340	1.394	1.247
Voorraden	-	-	-	-	-
Vorderingen	547	155	130	130	130
Kortlopende effecten	-	-	-	-	-
Liquide middelen	3.154	3.934	3.740	3.728	3.953
VLOTTENDE ACTIVA	3.702	4.089	3.870	3.858	4.803
TOTAAL ACTIVA	4.815	5.608	5.211	5.252	5.329
PASSIVA					
Algemene reserve	2.012	2.096	2.036	2.036	2.037
Bestemmingsreserves	970	1.446	1.423	1.423	1.423
Overige reserves en fondsen	-	-	-	-	-
EIGEN VERMOGEN	2.982	3.543	3.459	3.459	3.460
VOORZIENINGEN	976	1.034	852	892	969
LANGLOPENDE SCHULDEN	-	-	-	-	-
KORTLOPENDE SCHULDEN	857	1.031	900	900	900
TOTAAL PASSIVA	4.815	5.608	5.211	5.252	5.329

Bij het opmaken van de jaarrekening is besloten diverse bestemmingsreserves te vormen. De inzet van deze middelen de komende jaren is nog niet voorzien in de meerjarenbegroting. Hierdoor blijkt uit de meerjarenbegroting nog geen daling van het bovenmatig vermogen.

Het is wel nadrukkelijk de doelstelling van SKOD te gaan investeren in het onderwijs en de bestemmingsreserves te gaan aanwenden. Dat zal voor een afbouw van het vermogen gaan zorgen. In de meerjarenbegroting is ook geen rekening gehouden met aanwending van de bestemmingsreserve onderwijs. Ook die zal komende jaren boven de huidige begroting ingezet gaan worden en het vermogen zal daardoor afnemen.

Met ingang van 2024 zal de voorziening onderhoud aangepast moeten worden volgens de nieuwe regelgeving. Naar verwachting is een bijstorting nodig, maar een concreet bedrag is nog niet beschikbaar.

Het bovenmatig vermogen zal door deze voornemens die in 2023 in beleid worden vertaald, significant afnemen en onder de norm van 1,0 dalen.

- De meerjarenbegroting 2023 ev is goedgekeurd door CvB en RvT op 21 december 2022.
- De verwachte resultaten in de komende jaren zijn gemuteerd op de algemene reserve. Met de positieve resultaten wordt het eigen vermogen verder opgebouwd.
- Nota bene: het verloop van de balansposten vanaf 2023 zoals hierboven opgenomen strookt niet met de vastgestelde meerjarenbegroting. In de vastgestelde meerjarenbegroting is uitgegaan van een prognose van de balanspositie ultimo 2022. In bovenstaande opstelling van de werkelijke balanscijfers ultimo 2022. De mutaties van 2023 tot en met 2025 zijn gelijk aan de vastgestelde begroting.

Toelichting op balans 2022

Materiële vaste activa

In totaal is € 795k geïnvesteerd in materiele vaste activa. Er is onder andere voor € 553k geïnvesteerd in ventilatie welke voor € 136k is gedekt door subsidieregeling 'specifieke uitkering ventilatie in scholen' (SUVIS).

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa is afgenomen met € 25k door waardedaling van de obligaties.

De opbouw per 31-12-22, in EUR is als volgt:

Renite	Naam	Looftijd	Nominaal	Beurswaarde ultimo 2021	Beurswaarde ultimo 2022	(N)GKR
0,082%	European Investment Bank	2005-2025	200.000	202.518	198.000	-4.518
5,500%	Nederland	1998-2028	100.000	133.250	113.010	-20.240
			300.000	335.768	311.010	-24.758

Vorderingen

De vorderingen zijn flink gedaald ten opzichte van de stand ultimo 2021. Grootste post betreft de afloop van de vordering Ministerie OCW (€ 416k).

Liquide middelen

De liquide middelen zijn toegenomen met € 780k. Dit komt onder meer door nog niet bestede middelen ten aanzien van Nationaal Programma Onderwijs (€ 375k).

Eigen vermogen

Het eigen vermogen neemt toe met het resultaat van € 561k. Hiervan is € 375k toegevoegd aan een bestemmingsreserve f.a.v. het niet bestede deel Nationaal Programma Onderwijs. Het privaat vermogen neemt toe door gelden opheffing Stichting. Culturele Activiteiten Dongemond (€ 19k), sponsorgelden vergroening schoolplein De Lage Weide (€ 2k) en door inzet oud papiergeld (€ -3,4k).

Nieuwe bestemmingsreserves worden aangemaakt f.b.v. Huisvestingsverbeteringen (€ 150k) en kwaliteitsimpuls onderwijspersoneel (€ 350k). De resultaatbestemming f.b.v. de algemene reserve is € 84k.

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

Voorzieningen

Er is € 113k onttrokken en € 175k gedoteerd aan de voorziening onderhoud. De voorziening onderhoud is gebaseerd op de actuele onderhoudsplanning en de kosten voor de ventilatie systemen zijn geactiveerd

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn met € 173k toegenomen. Dit komt onder andere door hogere loonheffingen (€ 72k), hogere reservering vakantietoelage en bindingstoelage (€ 45k).

3.3 FINANCIËLE POSITIE

Kengetallen

Kengetal	Realisatie 2022	Realisatie BO4 2021	Realisatie 2021	Signaleringswaarde
Solvabiliteit II (Eigen vermogen + voorzieningen) / Balanstotaal	0,82	0,75	0,82	Ondergrens: < 0,3
Weerstandsvermogen Eigen vermogen / totale baten (incl. financiële baten)	32,5	27,0	31,0	Ondergrens: < 5
Liquiditeit Vlottende activa / Kortlopende schulden	3,97	2,86	4,32	Ondergrens: 1,0
Rentabiliteit Resultaat / totale baten (incl. financiële baten) * 100%	5,1	4,1	2,3	Afhankelijk van de financiële positie
Personeelslast / totale baten (incl financiële baten)	77,9	78,1	78,2	n.v.t.
Reservepositie (o.b.v. signaleringswaarde OCW) (Feitelijk publiek eigen vermogen -/- Signaleringswaarde publiek eigen vermogen)	1.553.080	NB	1.403.761	Bovengrens: > 0
Ratio publiek vermogen / gewenst publiek vermogen	1,87	NB	2,0	1,0
Reservepositie (o.b.v. algemene reserve)	305.730	NB	615.267	0
Ratio algemene reserve / gewenst publiek vermogen	1,17	NB	1,44	1,0

BO4 betreft schoolbesturen met 6-10 scholen, die DUO als vergelijkbaar kwantificeert. Dit zegt overigens niets over daadwerkelijke vergelijkbaarheid als rijksbijdrage, inzet in FTE, leerlingaantallen.

Toelichting op de financiële positie

De kengetallen vertonen een afwijkend beeld omdat niet alle NPO-middelen zijn ingezet, maar als zodanig wel positief doorwerken in de kengetallen. Hierdoor geven deze kengetallen geen duidelijk beeld van de regulier bedrijfsvoering.

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

Solvabiliteit II

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen vermogen (reserves, inclusief voorzieningen) en vreemd vermogen (schulden) en verschaft zo inzicht in de financieringsopbouw.

De signaleringsgrens van de Inspectie is $< 0,30$. Bij SKOD is de solvabiliteit 0,82 en is hiermee ruim voldoende om op de korte en lange termijn aan (betalings)verplichtingen te voldoen.

Weerstandsvermogen

Solvabiliteitsberekeningen maken duidelijk hoe groot het eigen vermogen is in verhouding tot het balanstotaal. Balanstotalen weerspiegelen echter nauwelijks de werkelijke omvang van een organisatie en de daarmee samenhangende omvang van de lasten. Verder worden balanstotalen soms sterk beïnvloed door incidentele omstandigheden.

Het weerstandsvermogen is in dat opzicht een goede aanvulling en maakt duidelijk hoe groot het eigen vermogen is in verhouding tot de totale omvang van de jaarbaten. Een dergelijke berekening laat in feite zien in hoeverre het eigen vermogen als buffer kan fungeren voor mogelijke tegenvallende exploitatielasten. Bij SKOD is het weerstandsvermogen 32,5 inclusief bestemmingsreserves.

Liquiditeit

Het liquiditeitskengetal maakt duidelijk of SKOD aan al haar op korte termijn opeisbare schulden kan voldoen. De liquiditeit van SKOD is ruim voldoende en is hoger dan de signaleringswaarde van de Inspectie.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan hoe groot het behaalde exploitatieresultaat is, uitgedrukt in procenten van de totale baten (inclusief financiële baten). Het jaar is afgesloten met een positief resultaat, mede door de NPO-middelen. De rentabiliteit over het jaar 2022 is hiermee logischerwijs ook positief.

Mogelijk bovenmatig vermogen

De Inspectie van het Onderwijs heeft nieuwe signaleringswaarden ontwikkeld voor bovenmatige reserves bij onderwijsinstellingen. Minister Slob heeft de Kamer hierover geïnformeerd. Aanleiding is dat de inspectie in 2018 in De Financiële Staat van het Onderwijs 2017 concludeerde dat de reserves van onderwijsinstellingen geleidelijk toenemen. Er blijft structureel geld over aan het einde van het jaar, in nagenoeg alle onderwijssectoren. Daarom werd toen toegezegd een signaleringswaarde voor reserves te ontwikkelen. Als de reserve van een onderwijsbestuur boven de signaleringswaarde uitkomt, is de reserve mogelijk te hoog. Daarom wordt gesproken over een signaleringswaarde. Het is geen norm. De formule voor schoolbesturen kent een organisatie-afhankelijke variabele.

Mogelijk bovenmatig vermogen 2

Hierbij worden de rekenregels gehanteerd zoals de Inspectie dat heeft bepaald. Echter, wordt hier alleen gerekend met de algemene reserve. Te meer omdat de bestemmingsreserves zijn bedoeld om risico's te ondervangen. Ook zal in 2024 de systematiek t.a.v. de voorziening onderhoud veranderen. Waar deze nu wordt opgebouwd volgens de egalisatiemethode, zal het in 2024 moeten worden verwerkt middels de componentenmethode. De gevolgen hiervan zijn naar verwachting minstens 2,5 miljoen Euro ten laste van het eigen vermogen en ten gunste van de voorziening groot onderhoud.

Het mogelijke bovenmatige vermogen, op basis van de algemene reserve is ultimo 2022 € 306k. Dit mogelijke bovenmatige vermogen zal naar verwachting naar nul gaan als gevolg van de componentenmethode. Gezien de onzekerheid over de manier van verwerken is dit bewust niet als zodanig verwerkt in de meerjarenbegroting, maar uiteraard wel in beeld gebracht. In de loop van 2023 (mei) komt er een toelichtende brochure vanuit de sectorraden, accountants en ministerie over de werkwijze en uitgangspunten. Hiertoe zal SKOD het MJOP herijken en opnieuw bepalen wat de effecten zijn op de vermogenspositie.

Verslag intern toezicht

Inleiding

De maatschappij verandert snel en daarmee de eisen aan en de verwachtingen van een onderwijsorganisatie ook. De Raad van Toezicht (RvT) volgt deze ontwikkelingen en agendeert deze voor haar eigen overleg.

Maatschappelijk gezien zijn de ontwikkelingen naar de vorming van IKC's en het strategisch beleid in combinatie met de organisatiestructuur belangrijke onderwerpen.

De krapte op de arbeidsmarkt vormt een toenemende zorg voor SKOD en vraagt om een duidelijke positionering op de arbeidsmarkt. Dit werd eens te meer duidelijk door de Covid-19 pandemie en de daaraan gekoppelde vraag naar vervangers.

Via dit jaarverslag verantwoordt de Raad van Toezicht zich over de uitvoering van het toezicht in 2022.

De Raad van Toezicht ziet er op toe dat het College van Bestuur SKOD op adequate wijze bestuurt en vertegenwoordigt in de verbonden samenwerkingsverbanden. De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn expliciet beschreven in de statuten van de Stichting en het bestuursmodel. De wijze waarop de Raad van Toezicht zijn taak uitvoert is beschreven in het herziene Governance- bestuursmodel (vastgesteld december '22) van SKOD.

Op 29 november 2021 heeft de voormalig College van Bestuur per 1 februari 2022 ontslag genomen in verband met een functie bij een andere onderwijsorganisatie. De Raad van Toezicht heeft besloten een interim bestuurder aan te stellen d.d. inschrijvingsdatum KvK 01-02-2022. Met ingang van 11 juli 2022 heeft de Raad van Toezicht een nieuw College van Bestuur aangesteld bij de SKOD.

De maatschappij verandert snel en daarmee de eisen aan en de verwachtingen van een onderwijsorganisatie ook. De Raad van Toezicht (RvT) volgt deze ontwikkelingen en agendeert deze voor haar eigen overleg. Minimaal een keer per jaar wordt er een onderwerp gekozen, waar samen met het College van Bestuur (CvB) een trenddiscussie over wordt gehouden. Voor SKOD zijn met name de ontwikkelingen naar de vorming van IKC's en het strategisch beleid in combinatie met de organisatiestructuur belangrijke onderwerpen. De ontwikkelingen zijn ook beschreven in de jaarplannen van het CvB. Elke vergadering wordt verslag gedaan van de ontwikkelingen en hebben de raad en het bestuur een kritisch constructieve discussie.

Visie op toezicht

In de schooljaren 2020-2021 en 2021-2022 heeft de Raad van Toezicht kritisch gekeken naar de wijze waarop de Governance is ingericht. Directe aanleiding hiervoor waren gesprekken tussen Raad van Toezicht en College van Bestuur (CvB) over inrichting en uitvoering van de Governance.

Besloten werd om expliciet aandacht te besteden aan evaluatie en reflectie op de bestuurlijke inrichting en de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen toezicht, bestuur en schoolleiding, zoals ook bedoeld in de Code Goed Bestuur (2020).

SKOD hanteert hierbij de ideeën betreffende 'policy governance' van John Carver 1 die ook uitgangspunt waren bij de opstellers van de wet "Goed onderwijs, goed bestuur", waarbij sprake is van een heldere scheiding tussen taken en verantwoordelijkheden.

Als toezichthouder ziet de RvT toe op:

- Het bereiken van de doelen conform het vastgesteld strategisch meerjarenbeleidsplan;
- Dat wordt voldaan aan de wettelijke verplichtingen) / goedkeuren van (meerjaren-)begroting (en eventuele begrotingswijzigingen, jaarrekening en bestuursverslag);
- Rechtmatige verwerving van middelen en rechtmatige en doelmatige bestemming/aanwending van middelen;
- Aanwijzen van de accountant;
- Afleggen van verantwoording (jaarverslag RvT);
- Wettelijke verplichtingen en code goed bestuur (en afwijkingen daarvan);
- Eventueel: fusie, opheffing van een school;
- Eventueel: wijziging statuten en/of de "kleur" van de rechtspersoon en ontbinding rechtspersoon;
- eventueel: hoe wordt opgetreden bij geschillen (procedure aanwezig?).

Daarnaast is de RvT adviserend ('critical friend') aan het College van Bestuur.

Naast het overleg met het College van Bestuur heeft de RvT ook tweemaal per jaar overleg met de GMR van de stichting en vinden de vergaderingen van de raad plaats op de scholen om voldoende zicht en binding te houden met de werkpraktijk.

Werkzaamheden van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht - Algemeen

In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht zes maal vergaderd en hebben er vijf overleggen plaatsgevonden over de inrichting van de Governance. Daarbij zijn voor de ingestelde commissies, zijnde audit- remuneratie en onderwijs en kwaliteit, separate reglementen vastgesteld.

Daarnaast is :

- de sollicitatiecommissie vijf maal bijeen geweest. Twee maal voor de invulling van de interim vacature en drie maal voor de werving van de nieuwe bestuurder;
- de auditcommissie vier maal bijeen geweest;
- de remuneratiecommissie éénmaal bijeen geweest;
- de commissie Onderwijs en kwaliteit tweemaal bijeen geweest;
- er twee maal overleg geweest met de GMR;
- er structureel bilateraal overleg College van Bestuur en voorzitter RvT.

Van alle overlevormen wordt separaat verslaglegging opgemaakt en ingebracht tijdens de volgende volledige RvT vergadering. In de voorbesprekingen en nabesprekingen van de RvT vergaderingen wordt de eigen rol van de raad tegen het licht gehouden. In het verslagjaar is het bestuursmodel afgerond, waarin de Governance structuur is vastgelegd. De Raad van Toezicht besteedt aandacht aan:

De doelmatigheid:

- Het effectief in lijn brengen van de Governance in relatie tot de eigen rol van de RvT en de wetgeving;

De opbrengsten:

- Het afronden van de Governance-structuur zoals vastgelegd in het bestuursmodel;
- Er is een toezichtsvisie, toetsingskader en Informatieprotocol;
- Onder leiding van een extern adviseur aandacht voor rol en evaluatie van de RvT.

De Raad van Toezicht – Strategisch beleid

De Raad van Toezicht besteedt aandacht aan:

De doelmatigheid:

- Het adviseren en reflecteren t.a.v. de strategische koers van SKOD;
- De Raad van Toezicht heeft nadrukkelijk aandacht gevraagd voor zowel analyses alsmede sturing op de onderwijskwaliteit. In de 100 dagen analyse is door het College van Bestuur extra aandacht uitgegaan naar de status van de onderwijskwaliteit en prioriteit op gezet;
- De Raad van Toezicht heeft gezocht naar een manier om meer contact met de werkvloer te krijgen door haar vergaderingen op de schoollocaties te laten plaatsvinden;
- De commissie Onderwijs en Kwaliteit heeft overleg gehad met Coördinator Leren en Ontwikkelen en Coördinator Passend onderwijs over de kwaliteitszorg van SKOD in de praktijk.

De opbrengsten:

- De Raad van Toezicht heeft goedkeuring verleend aan het Strategisch Beleidsplan 2020-2025.
- De extra zorg voor kwaliteit vertalen naar speerpunten en begroting 2023;
- De reguliere vergaderingen van de raad vinden plaats op de schoollocaties. Gesprekken zijn gevoerd met scholen, en de Raad van Toezicht heeft hierdoor een beeld van de werkpraktijk.
- Instrumenten:
- Rapport Eindopbrengsten basisonderwijs en Rapport tussenresultaten van alle scholen van het leerproces van alle scholen;
- 100 dagen analyse;
- Plan van aanpak / Informatieprotocol en voortvloeiende uit de analyse.

De Raad van Toezicht – Financiën

Uitgangspunt hierbij is dat de RvT toeziet op de rechtmatigheid en doelmatigheid van de financiële middelen.

Daarbij hanteert de RvT de volgende documenten en overleggen:

De ontvangen middelen in 2022 bestonden uit:

- Rijksbijdragen voor de personele en materiële bekostiging;
- Overige subsidies van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- Bijdragen uit samenwerkings-, vervangings- en speciale onderwijsverbanden;
- De verhuur van ruimten aan de kinderopvang vanuit de overtuiging dat er een doorgaande ontwikkelingslijn voor nul tot en met twaalf jarigen gewenst is;
- Ouderbijdragen en inzamelingen van bijv. oud papier op schoolniveau, welke conform de registratierichtlijnen zijn vastgelegd.

Uit bovenstaande stukken en gesprekken is gebleken dat de verwerving van financiële middelen rechtmatig is verlopen.

Extra vervanging is ingezet als gevolg van verzuim door Covid. Om onderwijsachterstanden ontstaan door lesuitval en "onderwijs op afstand" heeft SKOD NPO-gelden ingezet. Hiervoor is een adequate monitoring opgezet.

De eerder gedane investeringen in ICT hebben zijn nut bewezen bij het organiseren van het digitaal leren op afstand tijdens en na de sluiting van de scholen als gevolg van de Covid-19 pandemie. SKOD heeft hierin belangrijke stappen gemaakt.

Met ingang van het kalenderjaar 2023 vindt de onderwijsbekostiging op basis van het kalenderjaar plaats. Omdat de in de bestaande systematiek per schooljaar er sprake is van een niet evenredige verdeling van de bekostiging over de laatste vijf maanden van het kalenderjaar 2022, loopt SKOD € 470.000 mis in de bekostiging van 2022.

De Raad van Toezicht heeft het College van Bestuur geadviseerd om aan te sluiten bij de PO-raad en gezamenlijk bezwaar te maken tegen deze korting bij het Ministerie van OCW.

Alle bovenstaande bemerkingen hebben bijgedragen aan het negatieve resultaat, maar zijn in lijn met de afspraken en komen volledig toe aan het primaire doel van de financiële middelen in dienst van een toekomstbestendigheid onderwijs binnen de stichting.

Het opleggen van negatieve renten op de spaarrekeningen boven € 100.000 heeft geleid tot het besluit om over te gaan op schatkistbankieren. De invoering van het schatkistbankieren heeft in 2022 zijn beslag gekregen.

De Raad van Toezicht heeft aandacht besteed aan:

De doelmatigheid:

- In diverse RvT-vergaderingen en vergaderingen van de audit-commissie is explicieter het financieel beleid besproken (zie gespreksverslagen van de RvT- en auditvergaderingen);
- Naast de Rijksbijdragen voor 2022 heeft SKOD extra middelen moeten inzetten om de continuïteit van het onderwijsproces te waarborgen omdat de bekostiging van OCW in de laatste vijf maanden van het kalenderjaar ca 7% minder is dan voorgaande jaren.
- AVG-beleid

De opbrengsten:

- Een kwaliteitslag in proces, totstandkoming en de vorm en inhoud van de financiële verslaglegging heeft geleid tot een stroomlijning hiervan en tot meer overzicht, inzicht en doorzicht ten aanzien van de financiën;
- Het verder vorm geven van een meer beleidrijke begroting;
- Het vaststellen van de vergoeding van de RvT leden voor het kalenderjaar 2022;
- Het goedkeuren van het bestuursverslag 2021; (inhoudelijk / financieel)
- Het goedkeuren van het jaarverslag Raad van Toezicht 2021;
- Het goedkeuren van de jaarrekening 2021;
- Het goedkeuren van de (meer)begroting 2023-2025;
- Het goedkeuren van de overstap naar schatkistbankieren in verband met verwachte negatieve renten.

Instrumenten:

- De (meer)jarenbegroting 2023-2025;
- De aan de begroting gekoppelde trimesterrapportages inclusief prognose einde jaar;
- Rapport interimcontrole door de accountant;
- Accountantsverslag jaarrekening;
- Het bestuursformatieplan 2022-2026;
- Het bestuursverslag;
- De jaarrekening;
- De gesprekken met de huisbankier (Rabobank);
- De gesprekken tussen het College van Bestuur en de Auditcommissie van de RvT;

- Het gesprek met de door de Raad van Toezicht aangestelde accountant in aanwezigheid van het College van Bestuur.

De Raad van Toezicht – Werkgever

In november 2021 heeft de toenmalige College van Bestuur zijn ontslag ingediend i.v.m. de aanvaarding van een functie bij een andere stichting. De Raad van Toezicht heeft hierop als volgt geacteerd:

- Er is eervol ontslag verleend aan de toenmalige College van Bestuur;
- In december 2021 is gestart met de werving van een interim bestuurder;
- De aanstelling van een interim bestuurder voor de periode van 1 februari 2022 tot en met 10 juli 2022;
- In januari 2022 is gestart met het opstellen van een functieprofiel in samenspraak met de GMR. De Raad van Toezicht heeft expliciet gekozen voor de aanstelling van een Bestuurder;
- In februari/maart 2022 heeft de sollicitatie procedure plaats gevonden;
- De aanstelling van de bestuurder per 11 juli 2022;
- De vaststelling bezoldiging Bestuurder conform CAO Bestuurders PO;
- De opdracht verstrekt aan de nieuwe bestuurder een 100 dagen analyse te maken van zijn bevindingen, inclusief een plan van aanpak voor 2022-2023.

Continuïteit van ontwikkelingen

Naar aanleiding van de 100 dagen analyse zijn een aantal acties ingezet die in 2023 zijn beslag moeten krijgen:

- Verdieping en versterking van het onderwijskwaliteitsbeleid;
- Uitgangspunten voor het IKC vaststellen;
- Het uitwerken van een PR & marketingplan om SKOD als werkgever aantrekkelijk te maken;
- Het versterken van de teamgeest;
- Het vervolledigen van de bijlagen bij het bestuursmodel;
- Duurzaamheid van de gebouwen.
- Deze onderwerpen zullen frequent geagendeerd worden op de Raad van Toezicht vergaderingen.

De Raad van Toezicht – Samenstelling

De Raad van Toezicht bestaat uit minimaal vijf en maximaal zeven leden. De leden hebben zitting voor een termijn van vier jaar, met de mogelijkheid van herbenoeming voor opnieuw 4 jaar. Zij treden af volgens een door de Raad van Toezicht vastgesteld rooster. De Raad van Toezicht is zodanig samengesteld, dat de leden ten opzichte van elkaar, het College van Bestuur en andere mogelijke belanghebbenden en deelbelangen, onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Leden van de Raad van Toezicht worden voor een termijn van 4 jaar benoemd. Deze termijn kan één keer worden verlengd. De Raad van Toezicht bestaat uit de volgende leden:

Dhr. I.C.M. Cornel MBA	(voorzitter vanaf 3 november 2021, lid Auditcommissie en Renumeratiecommissie)
Termijn:	03 november 2021 tot heden
Andere werkzaamheden:	1e termijn loopt af per 02 november 2025 Lid Raad van Toezicht PIT kinderopvang & onderwijs VN Ambassadeur voor Inclusie Lid Dongense VVD Boardmember & financial auditor Europees netwerk "Caravan 2000"
Dhr. A.D.M. van Baalen	(Vicevoorzitter en lid Commissie Onderwijs en Kwaliteit)
Termijn:	04 november 2019 tot heden.
Andere werkzaamheden:	1e termijn – loopt af op 04 november 2023 Strategisch Bestuursadviseur BAR-organisatie Lid Raad van Toezicht bij Samenwerkingsverband Onderwijs Dat Past (SWV ODP) in Vlaardingen, Schiedam en Maassluis
Dhr. S.H.E. van Gils	(lid auditcommissie)
Termijn:	04 november 2019 tot heden.
Andere werkzaamheden:	1e termijn – loopt af op 04 november 2023 Gepensioneerd

Mevr. E.J.A.J. van de Weijer (lid renumeratiecommissie en lid Commissie Onderwijs en Kwaliteit)
Termijn: 04 november 2019 tot heden.
1e termijn – loopt af op 04 november 2023
Andere werkzaamheden: Bestuurssecretaris bij Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden voor PO en VO

Mevr. L.A. van de Water – Astro (lid Commissie Onderwijs en Kwaliteit)
Termijn: 03 november 2021 tot heden
1e termijn loopt af per 02 november 2025
Andere werkzaamheden: Bestuurssecretaris & informatiemanager bij de Stichting St. Josephscholen in Nijmegen.

Rooster van aan- en aftreden

	Datum aantreden	Datum herbenoeming	Datum aftreden
Dhr. I.C.M. Cornel MBA	03-11-2021	03-11-2025	03-11-2029
Dhr. A.D.M. van Baalen	04-11-2019	04-11-2023	04-11-2026
Dhr. S.H.E. van Gils	04-11-2019	04-11-2023	04-11-2026
Mevr. E.J.A.J. van de Weijer	04-11-2019	04-11-2023	04-11-2026
Mevr. L.A. van de Water – Astro	03-11-2021	03-11-2025	03-11-2029

Bezoldiging 2022

In de vergadering van de Raad van Toezicht zijn aanvullende afspraken gemaakt over de vergoeding van de leden van de Raad van Toezicht met ingang van 01-01-2022.

In de vergadering van de Raad van Toezicht van 21 december 2022 is de vergoeding voor de Raad van Toezicht aangescherpt. Per 01-01-2022 wordt de volgende regeling van kracht:

- De vergoeding bedraagt voor leden € 4.081 en voor de voorzitter € 6.122 per jaar.
- Het betreft een vergoeding per kalenderjaar.
- De vergoeding wordt in één keer volledig uitbetaald aan het einde van het kalenderjaar, met verrekening van de reeds uitbetaalde vergoedingen 2022.
- In de vergoeding zijn gemaakte onkosten (kosten voor professionalisering en reiskosten) niet inbegrepen. Deze kunnen tweemaal per jaar (eind juni en eind december) gedeclareerd worden.
- Het is een belastbare vergoeding.
- Ieder RvT-lid draagt zelf zorg voor opgave bij de inkomstenbelasting bij de belastingdienst.

In de vergadering van de Raad van Toezicht van 21 december 2022 is de vergoeding voor de Raad van Toezicht 2023, 2024, 2025 en volgende jaren vastgesteld op basis van de richtlijnen van de NVTK-VTOI.

Jaarrekening

STICHTING KATHOLIEK ONDERWIJS DRIMMELEN

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Moore', is written over the date and page number.

BALANS PER 31-12-2022 NA RESULTAATBESTEMMING

1 Activa		31-12-2022 EUR	31-12-2021 EUR
1.1	Vaste activa		
1.1.2	Materiële vaste activa	1.207.890	777.118
1.1.3	Financiële vaste activa	311.010	335.768
	Totaal vaste activa	1.518.900	1.112.886
1.2	Vlootende activa		
1.2.2	Vorderingen	154.822	547.304
1.2.4	Liquide middelen	3.934.057	3.154.397
	Totaal vlootende activa	4.088.879	3.701.701
	Totaal activa	5.607.779	4.814.587
2 Passiva		31-12-2022 EUR	31-12-2021 EUR
2.1	Eigen vermogen	3.542.757	2.981.956
2.2	Voorzieningen	1.034.404	975.634
2.4	Kortlopende schulden	1.030.576	856.948
	Totaal passiva	5.607.738	4.814.538

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

	Realisatie 2022 EUR	Begroting 2022 EUR	Realisatie 2021 EUR
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	10.646.658	8.637.076	9.504.399
3.2 Overige overheidsbijdragen	19.124	18.500	32.186
3.5 Overige baten	199.126	65.100	84.759
Totaal baten	10.864.938	8.720.676	9.621.344
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	8.482.780	7.280.012	7.825.037
4.2 Afschrijvingen	228.128	254.494	318.761
4.3 Huurvestingslasten	720.941	782.256	696.465
4.4 Overige lasten	876.059	818.556	846.044
Totaal lasten	10.307.939	9.135.348	9.386.328
Saldo baten en lasten	577.000	-414.672	238.016
6 Financiële baten en lasten			
6.1 Financiële baten	10.716	-1.000	-4.531
6.2 Financiële lasten	-27.517	-2.000	-13.161
	-16.799	-3.000	-17.692
Resultaat	560.801	-417.672	220.324
Resultaat na belastingen	560.801	-417.672	220.324
Totaal resultaat	560.801	-417.672	220.324

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2022

	Realisatie 2022 EUR	Realisatie 2021 EUR
<u>Kasroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo van balen en lasten	577.600	238.016
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	228.128	316.761
- Mutaties voorzieningen	58.722	94.368
- Op mutaties eigen vermogen	0	
	286.850	411.129
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen	390.482	-6.203
- Kortlopende schulden	173.627	-40.598
	564.109	-46.801
Kasroom uit bedrijfsoperaties	1.430.559	602.344
Ontvangen interest	4.095	-10.526
Betaalde interest	-27.517	-13.161
Baten financiële vaste activa	6.623	5.995
	-16.799	-17.692
Totale kasroom uit operationele activiteiten	1.413.760	584.652
<u>Kasroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings in materiële vaste activa	-658.859	-175.929
Desinvesterings in materiële vaste activa	0	0
Investerings in financiële vaste activa		0
Desinvesterings in financiële vaste activa	24.758	493.445
	-634.101	317.516
Totale kasroom uit investeringsactiviteiten	-634.101	317.516
<u>Mutatie liquide middelen</u>	779.659	902.168

GRONDSLAGEN

Gegevens over de rechtspersoon

Naam: Stichting Katholiek Onderwijs Drimmelen

Rechtsvorm: Stichting

Zetel: Made

Kamer van Koophandel: 41099013

1. Algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag: In deze jaarrekening zijn de activiteiten van SKOD en de onder deze rechtspersoon vallende scholen verantwoord. De activiteiten bestaan uit het verzorgen van onderwijs voor kinderen van 4 tot 12 jaar.

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op continuïteitsveronderstelling van de stichting. De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Schattingswijziging

In de jaarrekening is een schattingswijziging doorgevoerd bij de berekening van de omvang van de voorziening voor jubileumgratificaties. De gehanteerde discontovoet is aangepast van 0% naar 0,75% (effect € 8.194).

Schattingen

Het bestuur heeft zich een oordeel gevormd over de zaken die in het jaarverslag worden besproken en heeft voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen schattingen gemaakt. Indien dit voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

Het bestuur heeft zich een oordeel gevormd over de zaken die in het jaarverslag worden besproken en heeft voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen schattingen gemaakt. Indien dit voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere

waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van € 1.000. Investerings onder de activeringsgrens worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf de eerste maand in ingebruikname. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Schoolgebouwen waarvan het juridisch eigendom berust bij de stichting en het economisch eigendom bij de gemeente zijn niet in de balans opgenomen.

1.3 Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen effecten worden gewaardeerd tegen beurswaarde.

1.5 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

1.7 Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die langer dan twaalf maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

2.1 Eigen vermogen

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)

De bestemmingsreserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen voldaan moeten worden. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserves komen, een inschatting van het totaal aan uitgaven en een inschatting in welk jaar de uitgaven zullen worden gedaan.

Er zijn bestemmingsreserves gevormd voor passend onderwijs, nationaal Programma Onderwijs (NPO), Huisvestingsverbeteringen en kwaliteitsimpuls onderwijs (personeel).

2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)

Dit betreft middelen die in het verleden zijn verkregen door de verkoop van eigen grond, sponsorinkomsten en opbrengsten oud papier.

2.2 Voorzieningen

Voorziening worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, wanneer het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen. Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door donaties ten laste van de staat van baten en lasten. Onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening. De voorzieningen zijn verdeeld naar langlopend en kortlopend. Kortlopend heeft betrekking op het deel van de voorziening met een looptijd van maximaal één jaar. Het langlopend deel op het deel met een looptijd langer dan één jaar.

2.2.1 Personeelsvoorziening

Voorziening jubilea

De voorziening spaarverlof is opgenomen voor de waarde van de in het verleden gespaarde bedragen. Betaalde bedragen inzake het spaarverlof worden ten laste van de voorziening gebracht.

2.2.3 Overige voorzieningen

Voorziening groot onderhoud en buitenonderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt. Stichting Katholiek Onderwijs Drimmelen maakt gebruik van de tijdelijke regeling waarbij het voor de boekjaren tot en met 2022 is toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijsplan, gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat.

2.4 Kortlopende schulden en overlopende passiva

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De instelling heeft in haar statuten geen bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van de winst. Er is dus geen statutaire regeling winstbestemming.

3.1 Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum, worden verantwoord onder de overlopende passiva, zolang de bestedingstermijn niet is verlopen.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen.

Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen Samenwerkingsverbanden.

De bedragen die het Samenwerkingsverband als gelden passend onderwijs heeft doorbetaald aan de aangesloten schoolbesturen zijn als volgt verwerkt:

- gelden die OCW namens de Samenwerkingsverbanden aan de scholen overmaakt zijn verantwoord onder categorie 3.1.1 Ontvangen Rijksbijdragen;
- de overige generieke overdrachten (bedrag per leerling) en speciale overdrachten (arrangementen) worden onder categorie 3.1.3.3 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden verwerkt.

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

3.5 Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.1 Personeelslasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten en voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de cao uitbetaald. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als en overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het bevoegd gezag.

4.2 Afschrijvingen

Gebouwen en terreinen. Onder gebouwen en terreinen vallen:

- Gebouwen: afschrijvingstermijn 40 jaar
- Verbouwing scholen: afschrijvingstermijn 20 jaar
- Verbouwing bestuurskantoor: afschrijvingstermijn 8 jaar

Inventaris en apparatuur. Onder inventaris en apparatuur vallen:

- Stoffering: afschrijvingstermijn 10 jaar
- Meubilair: afschrijvingstermijn 20 jaar
- Machnies en installaties: afschrijvingstermijn 12 jaar
- Duurzame apparatuur: afschrijvingstermijn 5 jaar
- ICT-apparatuur: afschrijvingstermijn 4 jaar

Andere vaste bedrijfsmiddelen. Onder andere vaste bedrijfsmiddelen vallen:

- Leermiddelen: afschrijvingstermijn 5 jaar
- Touchscreens: afschrijvingstermijn 5 jaar

4.3 Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

4.4 Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Pensioenen

Stichting Katholiek Onderwijs Drimmelen heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd. Verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per 31 december 2022 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 110,9% (2021: 110,6%). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Het pensioenfonds ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

5. Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van het bestuur, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het bestuur is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van het bestuur zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en renterisico.

Marktrisico

De instelling is werkzaam in Nederland. Het valutarisico is daarmee nihil. De instelling loopt geen prijsrisico's. De instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en rentedragende schulden.

Kredietrisico

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Het bestuur heeft een treasurystatuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. De instelling maakt gebruik van één bank. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden

Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en toelichtingen in de jaarrekening vereist de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatievervalsingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende verplichting van toepassing is. De reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

4. Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering en liquiditeit. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen wordt opgenomen onder de operationele activiteiten.

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.1	1.1.2.3	1.1.2.5	Totaal
	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfsmiddelen	
Stand per 1 januari				
Aanschafprijs 1-1-2022	187.193	3.575.187	645.238	4.407.618
Afchrijving cumulatief 1-1-2022	130.417	2.861.258	439.824	3.630.500
Boekwaarde 1-1-2022	56.776	713.929	205.414	777.118
Investeringen 2022	25.152	750.261	20.125	795.537
Desinvesteringen 2022		1.096		1.096
Investeringsbijdragen		135.591		135.591
Afchrijvingen 2022	24.639	196.647	6.843	228.129
Saldo mutaties	519	416.937	13.282	430.737
Stand per 31 december				
Aanschafprijs 31-12-2022	212.345	4.188.770	665.363	5.066.478
Afchrijving cumulatief 31-12-2022	155.056	3.057.905	445.667	3.858.628
Boekwaarde 31-12-2022	57.289	1.130.865	219.696	1.207.850

De desinvestering betreft de overname van een device.

Er is voor € 553k geïnvesteerd in ventilatie welke voor € 136k is gedekt door subsidieregeling 'specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS).

	31-12-2022 EUR	31-12-2021 EUR
1.1.3.7 Effecten	311.010	335.768
Totaal financiële vaste activa	311.010	335.768
1.1.3.7.2 Nederlandse Staatsobligaties		
Stand per 1 januari	133.250	144.037
Aankopen boekjaar	0	0
Verkoppen boekjaar	0	0
Ongerealiseerde koersmutaties	-20.240	-10.787
Stand 31 december	113.010	133.250
1.1.3.7.3 Overige obligaties		
Stand per 1 januari	202.518	685.176
Aankopen boekjaar	0	0
Verkoppen boekjaar	0	-483.196
Ongerealiseerde koersmutaties	-4.518	538
Stand 31 december	198.000	202.518
Totaal effecten	311.010	335.768
Volgende activa	EUR	EUR
1.2 Vorderingen		
1.2.2.1 Debiteuren	5.290	0
1.2.2.2 Ministerie OCW	0	415.219
1.2.2.3 Gemeenten en GR's	3.977	3.104
1.2.2.10 Overige vorderingen	70.181	6.567
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	70.373	119.614
Totaal vorderingen	154.822	547.304
1.2.4 Liquide middelen		
1.2.4.1 Kasmiddelen	327	520
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	3.933.730	3.153.878
Totaal liquide middelen	3.934.057	3.154.397

In het kasstroomoverzicht is de mutatie in liquide middelen uiteengezet. De liquide middelen staan ter vrij beschikking.

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

47

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Stand per	Mutaties	Stand per
	1-1-2022	Resultaat	31-12-2022
	EUR	EUR	EUR
2.1.1.1 Algemene reserve	2.012.210	84.092	2.096.302
	2.012.210	84.092	2.096.302
2.1.1.2 Bestemmingreserve (publiek)			
- Bestemmingsreserve NPO	251.422	374.775	626.197
- Allokatie vordering OCW	416.919	-416.919	0
- Passief onderwijs	121.153	0	121.153
- Huisvesting		160.000	160.000
- Kwaliteit		360.000	360.000
	789.494	458.856	1.248.350
2.1.1.3 Bestemmingreserve (privaat)			
- Verkoop grond	63.012	0	63.012
- Oud papier	67.619	-3.419	64.100
- Culturele activiteiten		19.200	19.200
- Spontangelden	30.721	2.072	32.793
	161.352	17.853	179.205
Totaal eigen vermogen	2.981.956	560.801	3.542.757

	Stand per	Mutaties		Vrijval	Saldo
	1-1-2022	Dofaties	Onttrekkingen	2022	31-12-2022
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.2.1.4 Voorziening jubileumgratificaties	110.305	6.735	10.028		110.305
2.2.1 Personele voorzieningen	110.305	6.735	10.028	-	110.305
2.2.3 Voorziening voor groot onderhoud	924.101	175.000	113.185		924.101
Totaal voorzieningen	975.684	181.735	123.213	-	1.034.406

Voorziening jubileumgratificaties
Voorziening voor groot onderhoud
Totaal voorzieningen

Onderverdeling saldo		
Kortlopend deel	Deel 1	Langlopende deel
< 1 jaar	<= 5 jaar	> 5 jaar
EUR	EUR	EUR
6.506	26.531	75.266
343.723	580.378	-
350.229	606.909	75.266

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2022	31-12-2021
	EUR	EUR
2.4.3 Schulden aan OCW	0	1.667
2.4.6 Schulden aan gemeenten	14.364	17.819
2.4.8 Crediteuren	122.358	134.687
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	349.215	277.492
2.4.10 Schulden terzake van pensioenen	99.387	101.440
2.4.12 Overige kortlopende schulden	1.319	391
2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies	34.747	33.732
2.4.15 Vooruit ontvangen investeringssubsidies	10.000	
2.4.17 Vakantiegeld en -bindingstoelage	264.995	208.297
2.4.19 Overige overlopende passiva	114.192	51.423
Totaal kortlopende schulden	1.030.676	854.945
2.4.3 Schulden aan OCW		
Regeling Onderwijsassistent-Leraar	0	1.667
	0	1.667

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN PLICHTEN

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Bij het opstellen van de jaarrekening 2022 is nog geen overleg gevoerd over de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren, conform art. 8A.3 CAO PO. Er is nog geen plan met betrekking tot de uren die voor ouderenverlof gespaard kunnen worden (art. 8A.3 CAO PO). Derhalve is in 2022 geen voorziening voor duurzame inzetbaarheid gevormd.

Meerjarige contracten

Het bevoegd gezag heeft de volgende meerjarige contracten afgesloten:

Naam	Looptijd van - tot		Verplichting per jaar (incl. BTW)
PCI Nederland	17-09-2021	16-09-2026	€ 25.443

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

3 Baten

	Realisatie 2022 EUR	Begroting 2022 EUR	Realisatie 2021 EUR
3.1. Rijksbijdragen OCW	10.666.558	8.637.076	9.504.399
3.2. Overige subsidies OCW	19.264	18.500	32.186
3.5. Overige baten	199.126	65.100	84.759
	10.884.938	8.720.676	9.621.344
3.1.1. Rijksbijdragen OCW	10.367.182	8.351.958	8.930.428
3.1.2.1. Subsidies OCW	66.345	20.000	313.659
3.1.3.3. Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	244.031	265.088	260.312
	10.666.558	8.637.076	9.504.399
3.1 Totaal Rijksbijdragen OCW	10.666.558	8.637.076	9.504.399
3.2. Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
3.2.2. Overige gemeentelijke bijdragen	18.054	18.500	22.060
3.2.3. Overige overheden	1.200	-	9.806
	19.254	18.500	32.186
3.5. Overige baten			
3.5.1. Opbrengsten verkoop	48.695	65.100	64.659
3.5.2. Detachering personeel	34.796	-	-
3.5.4. Sponsoring	2.219	-	306
3.5.5. Ouderbijdragen	21.390	-	11.248
3.5.10. Overige	41.627	-	8.516
Totaal overige baten	199.126	65.100	84.759

4 Lasten

4.1. Personeelslasten			
4.1.1. Lonen en salarissen			
4.1.1.1. Bruto lonen en salarissen	6.040.785	5.041.336	5.367.314
4.1.1.2. Sociale lasten	844.446	722.372	774.127
4.1.1.3. Premies participatiefonds	80.775	123.000	162.486
4.1.1.4. Premies vervangingsfonds	2.525	2.200	2.331
4.1.1.5. Pensioenpremies	683.644	539.966	894.991
	7.852.176	6.728.874	7.201.249
4.1.2. Overige personele lasten			
4.1.2.1. Definitieve personele voorzieningen	6.935	0	4.690
4.1.2.2. Personeel niet in dienst	361.614	294.800	151.573
4.1.2.3. Overig	329.946	291.338	233.117
	698.495	586.138	389.321
4.1.3. Ontvangen vergoedingen			
4.1.3.3. Uitkeringen die de personeelslasten verminderen	-67.891	-35.000	-65.532
Totaal personeelslasten	8.452.762	7.250.012	7.525.037

Het aantal FTE bedroeg ultimo 2022 en 2021 respectievelijk 102,67 en 103,68. Gemiddeld bedroeg dit 103,18 resp. 102,22. Het aantal medewerkers bedroeg ultimo 2022 en 2021 respectievelijk 142 en 140.

4.2. Afschrijvingen op materiële vaste activa			
Gebouwen en terreinen	24.639	31.934	23.697
Inventaris en apparatuur	196.647	157.318	282.706
Andere vaste bedrijfsmiddelen	6.843	65.192	10.358
Totaal afschrijvingen	228.128	254.494	316.761

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

50

	Realisatie 2022 EUR	Begroting 2022 EUR	Realisatie 2021 EUR
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.2 Verzekeringslasten	-	500	-
4.3.3 Onderhoudskosten	91.524	85.000	90.180
4.3.4 Lasten voor energie en water	222.920	270.418	163.075
4.3.6 Schoonmaakkosten	124.237	188.819	197.870
4.3.2 Belastingen en heffingen	26.650	18.900	23.674
4.3.7 Diverse overige onderhoudsvoorzieningen	175.000	214.400	214.400
4.3.8 Overige	5.950	4.250	6.287
Totaal huisvestingslasten	720.341	782.286	695.485
4.4 Overige instellingslasten			
4.4.1 Administratieve- en beheerslasten	256.574	193.794	176.363
4.4.2 Inventaris en apparatuur	162.568	161.744	240.458
4.4.3 Leermiddelen	292.617	219.500	241.284
4.4.5 Overige	164.430	243.518	167.942
Totaal overige instellingslasten	876.089	818.556	826.047

Conform artikel 2:382a BW kan het honorarium van de accountantsorganisatie als volgt worden gespecificeerd

4.4.1.1 Onderzoek jaarskening	25.146	22.500	21.037
4.4.1.2 Andere controleopdrachten	-	-	-
4.4.1.3 Fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4 Andere niet-controledienst	-	-	-
	25.146	22.500	21.037

6 Financiële baten en lasten			
6.1 Financiële baten			
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	4.095	-1.000	-10.526
6.1.3 Waardevermeerderingen FVA	-	-	-
6.1.4 Opbrengsten van Vorderingen FVA	6.623	0	5.995
	10.718	-1.000	-4.531
6.2 Financiële lasten			
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke kosten	-2.322	-6.500	-10.117
6.2.2 Waardeverminderingen FVA	-25.191	4.500	-3.044
	-27.517	-2.000	-13.161
6.1 Saldo financiële baten en lasten	-16.799	-3.000	-17.692

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Naam	Veren. vh Region. S.w.v. P.O. Breda e.o. PO 30-03
Juridische vorm	Vereniging
Statutaire zetel	Breda
Code activiteiten	4 (overig)
Eigen vermogen 31-12-2022	Onbekend
Resultaat 2022	Onbekend
Art 2: 403 BW	N.v.t.
Deelname %	N.v.t.
Consolidatie	Nee

G - VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidie beschikking geheel uitgevoerd en afgerond.
Subsidie voor zij-instroom	2020/2/1513904 1078772-1	15-4-2020	ja
Subsidie v oor zij-instroom	2022/2/18526229 - 204839994	15-4-2022	nee
Subsidie v oor zij-instroom	2022/2/18526229 - 205339986	15-4-2022	nee
Subsidieregeling Schoolkracht	SK20-07NK	22-5-2021	ja
Subsidieregeling lerarenbeurs	2022/2/19402544 - 131557	22-8-2022	nee
Subsidieregeling lerarenbeurs	2022/2/19402544 - 132355	22-8-2022	nee

G2.A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, afflopend per ultimo verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag Toewijzing	Saldo 01/jan/22	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in Verslagjaar	Totale kosten 31/dec/22	Saldo nog te besteden 31/dec/22
			€	€	€	€	€	€
Totaal								

G2.B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag Toewijzing	Saldo 01/jan/22	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in Verslagjaar	Totale kosten 31/dec/22	Saldo nog te besteden 31/dec/22
			€	€	€	€	€	€
Totaal								

WNT: WET NORMERING TOPINKOMENS

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op SKOD van toepassing zijnde regelgeving. De klassenindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld

• Gemiddelde totale baten	4
• Gemiddeld aantal studenten	1
• Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	6

Het bezoldigingsmaximum in 2022 voor SKOD is berekend conform de WNT klassenindeling. Op grond van de criteria valt deze rechtspersoon in klasse B, daarmee bedraagt het bezoldigingsmaximum € 143.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang nooit groter kan zijn dan 1,0 Fte.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	R.K. Bos	O.M. Vermeulen
Func tiegegevens	Directeur-bestuurder	Directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1-31/1	1/7-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	0,80
Dienstbetrekking?	ja	ja
Klasse	B	B
Complexiteitspunten aantal leerlingen	1	1
Complexiteitspunten totale baten	4	4
Complexiteitspunten aantal onderwijssoorten	1	1
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	12.795	39.914
Beloningen betaalbaar op termijn	1.574	7.745
<i>Subtotaal</i>	<u>14.369</u>	<u>47.659</u>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	12.145	57.670
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	NVT	NVT
Bezoldiging	<u><u>14.369</u></u>	<u><u>47.659</u></u>
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	2.224	NVT
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	NVT	NVT

De overschrijding bij R.K. Bos wordt veroorzaakt doordat als gevolg van beëindiging van het dienstverband per 31 januari 2022 het vakantiegeld over de periode juni 2021 tot en met januari 2022 is betaald. Het aan 2021 toerekenbare deel mag aan 2021 worden toegerekend omdat de bezoldiging 2021 lager was dan het beloningsmaximum van 2021 en dat deze ruimte voldoende was ter dekking van de overschrijving van 2022. Daarmee is er geen sprake van een onverschuldigde betaling.

Alleen voor identificatiedoeleinden
Moore DRV

01 JUN 2023

Gegevens 2021		R.K. Bos
bedragen x € 1		
Functiegegevens	Directeur-bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,00
Dienstbetrekking?		ja
Bezoldiging		
Beloning en belastbare onkostenvergoedingen		94.933
Beloningen betaalbaar op termijn		18.162
<i>Subtotaal</i>		<u>113.095</u>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		138.000
Bezoldiging		<u><u>113.095</u></u>

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12

Gegevens 2022		W.C.F. Klaassen
bedragen x € 1		2022
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	
Kalenderjaar	2022	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1/2-22/7	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7	
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	589	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar		206
Maxima op basis van de normbedragen per maand		193.300
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		121.334
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?		ja
Bezoldiging in de betreffende periode		78.043
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		78.043
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		NVT
Bezoldiging		78.043
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		NVT
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		NVT

1c. Toezichthoudende toefunctionarissen

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	I.C.M. Cornel	E.J.A.J. van de Weijer - Frederix	A.D.M. van Baalen
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	6.215	4.862	4.102
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	21.450	14.300	14.300
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	nvt	nvt
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt	nvt
Bezoldiging	6.215	4.862	4.102

Gegevens 2021			
bedragen x € 1	I.C.M. Cornel	E.J.A.J. van de Weijer - Frederix	A.D.M. van Baalen
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	3/11-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	-	1.800	1.800
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	3.289	13.800	13.800

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	S.H.E. van Gils	L.A. van de Water	
Functiegegevens	Lid	Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1-31/12	1/1-31/12	
Bezoldiging			
Bezoldiging	4.155	4.201	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	14.300	14.300	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	nvt	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt	
Bezoldiging	4.155	4.201	

Gegevens 2021				
bedragen x € 1	S.H.E. van Gils	L.A. van de Water	J.A.J. Sponselee	B.E.M. Dijkman
Functiegegevens	Lid	lid	Voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1-31/12	3/11 - 31/12	1/1-31/07	1/1-31/07
Bezoldiging				
Bezoldiging	1.800	-	900	900
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	13.800	2.193	12.023	6.843

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Niet van toepassing.

1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800

Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband geweest aan topfunctionarissen in 2022 of 2021.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT 2022

Bestemming van het resultaat 2022

Het resultaat van de staat van baten en lasten over 2022 bedraagt	560.801
Hiervan is te bestemmen voor:	
Agemene reserve	64.092
Bestemmingreserves (publiek)	
- Nationaal Programma Onderwijs	374.775
- Allokatie vordering OCW	-413.919
- Passend onderwijs	0
- Huisvesting	150.000
- Kwaliteit	359.000
Bestemmingreserve (privaat)	
- Verkoop grond	
- Oud papier	-3.419
- Sponsorbeden	2.072
- Culturele activiteiten	19.200
Totaal	<u>560.801</u>

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen die hier vermeld moeten worden.

ONDERTEKENING

Het College van Bestuur verklaart hierbij de jaarrekening over de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 te hebben opgesteld.

De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2022 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022.

Ondertekening College van Bestuur
Made, 31 mei 2023

Voorzitter:
O.M. Vermeulen

De Raad van Toezicht verklaart hierbij de jaarrekening over de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 te hebben goedgekeurd.

De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2022 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022.

Ondertekening Raad van Toezicht
Made, 14 juni 2023

Voorzitter:
I.C.M. Cornel

Lid:
S.H.E. van Gils

Lid:
L.A. van de Water - Astro

Lid:
E.J.A.J. van de Weyer - Frederix

Lid:
A. van Baalen

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: De raad van toezicht van Stichting Katholiek Onderwijs Drimmelen,
gevestigd te Drimmelen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Katholiek Onderwijs Drimmelen te Drimmelen, gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Katholiek Onderwijs Drimmelen op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2022;
- (2) de staat van baten en lasten over 2022; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Katholiek Onderwijs Drimmelen, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- verslag intern toezicht
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening**

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de

onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaaf zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 1 juni 2023

Moore DRV

w.g. drs. F. van der Maas RA